

Зеленецька І. О.

Канони та їх різновиди у роботі з дітьми

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

Зеленецька І. О.

Канони та їх різновиди у роботі з дітьми

Навчально-методичний посібник

Кам'янець-Подільський
ФОП Сисин О. В.

Абетка
2020

УДК 784.6
К19

**Автор методичного забезпечення
та упорядкування нотного матеріалу – Зеленецька І. О.,**
професор кафедри теорії та методики музичної освіти, хорового співу і диригування
факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського
Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова

Схвалено для використання у закладах загальної середньої освіти
комісією дисциплін художньо-естетичного циклу
Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України
(лист ІМЗО від 14.01.2020 р. № 22.1/12-Г-53)

Канони та їх різновиди у роботі з дітьми різного віку /
К19 І. О. Зеленецька. – Кам'янець-Подільський : ФОП Сисин О.В.,
2020. – 140 с.

ISBN 978-617-539-327-7.

Навчально-методичний посібник складається з трьох підрозділів.
1. Методичний аспект роботи над канонами. 2. Моделі різних видів канонів. 3. Канони для концертного виконання.

Мета роботи – заохотити численних педагогів, вчителів цікавим для дітей (перевірено на практиці) та корисним дидактичним матеріалом, який допомагає придбати їм необхідні уміння та навички.

УДК 784.6

ISBN 978-617-539-327-7

© Зеленецька І. О., 2020
© ФОП Сисин О.В., 2020

Методичний аспект роботи над канонами

Розглядаючи **канони** як один з видів вправ для розвитку у дітей гармонічного слуху, перш за все важливо ознайомити їх зі змістом, походженням, різним тлумаченням цього слова.

У роботі кожного педагога, незалежно від безпосередньо фахової його діяльності, важливим є привчати, стимулювати своїх вихованців до самоосвіченості. В цьому аспекті бажано запропонувати дітям-хористам, учням, знайти в інтернеті відомості тлумачення слова «канон». Після особистого усвідомлення знайденого матеріалу, що є важливим для бесіди із товаришами, розбірливою, виразною мовою, не поспішаючи розповісти їм про свою пошукову роботу. Дітям підліткового віку такі завдання вже по силі, безумовно, під контролем хормейстера, викладача.

Як свідчить практична робота в хорових колективах (раніше і на уроках музики) канони були і залишаються корисним, цікавим для дітей дидактичним матеріалом не тільки для розвитку гармонічного слуху, а й різних видів музичного слуху, поліфонічного мислення, практичного засвоєння структури даної музичної форми.

До навчального посібника увійшли в більшості мелодичні канони різних авторів, написані в різні часи. Це канони сучасних композиторів, представників західної класики, обробки народних пісень. Всі вони мають різну складність, що дає можливість використовувати їх у колективах з різною теоретичною підготовкою та слуховими можливостями дітей.

Канон є однією з форм поліфонічної музики, яка ґрунтується на строгій імітації (точному повторенні) основної теми, яка почергово вступає у другому (інших голосах), утворюючи декількаголосу партитуру.

Слово “**Канон**” – грецького походження.

Головна тема канону зветься **proposta**, в перекладі з італійської мови – *пропозиція*. Друге її проведення в другому голосі зветься **risposta**, що означає – *відповідь*.

Початок вступу головної теми канону у другому голосі може знаходитись в різному місці. Тому вкрай важливо, особливо на початку роботи, який інтервал утворюється в цьому місці між обома голосами, а **головне**, наскільки цей інтервал легше усвідомлюється слухом дітей. Від його інтонаційної чистоти звучання залежить і подальша чистота інтонації виконання усього канону.

Аналізуючи методичні посібники, окремі нотні видання, навіть методичні рекомендації де мова іде про роботу над канонами для розвитку у дітей гармонічного слуху, вони переважно представлені у **торцовому співвідношенні голосів**. На погляд хормейстерів-практиків і наш особистий досвід роботи з дітьми, дають право стверджувати, що вивчення і досконале виконання таких канонів без попередньої слухової підготовки для дітей є складним завданням. Складність полягає у близькому розташуванні голосів, що провокує перехід проведення основної теми канону другим голосом на звучання першого. Головне, хористи не відчують самостійності своєї партії, що призводить до нечистої інтонації. В даному разі на тренінг витрачається багато часу. Діти втомлюються, у них зникає бажання працювати, особливо коли робота проходить на основі одноманітних методичних прийомів. І як результат, час затрачений, а головна ціль роботи над цією важливою і цікавою для дітей

музичною формою, не досягає бажаного результату. Мабуть тому багато хормейстерів, педагогів (особливо молодих), зіткнувшись на практиці з цією складністю, не вважають *канони* важливим засобом музично-слухового розвитку діточок і майже не використовують їх у практичній роботі.

Багаторічною роботою з дитячими хорами відомими хормейстерами-практиками доведено, що особливо на початку роботи канони, які мають широкий інтервал між вступом **rispostu** на фоні звучання **propostu**, є найбільш зручними.

Виходячи з вищезазначеного, усі мелодичні канони, які увійшли до навчального посібника, систематизовані нами згідно зручності роботи над ними. Спочатку ми пропонуємо мелодичні канони **в приму**, де вступ другого голосу на фоні звучання головної теми утворює унісон. Далі ідуть канони **в октаву, сексту, квінту, кварту**, які сприймаються слухом достатньо впевнено. Лише після роботи над цими канонами, які збагатили слуховий досвід дітей, ми подаємо канони **в терцію**.

Канони в яких при вступі *rispostu* утворюється інтервал **секунда** або **септима**, що потребує слухової практики їх відчуття та інтонаційної чистоти звучання, залучаються до роботи з набуттям необхідного слухового розвитку хористів.

З методичної точки зору кожний утворений інтервал між темою **propostu** і вступом **rispostu** потребує його затримки для свідомої корекції чистоти інтонації його звучання. Декількаразове повторення з обов'язковою зміною голосів місцями сприятиме подальшому злагодженому виконанню обох партій.

До підготовчого періоду, який має завжди бути попереднім етапом роботи над мелодичними канонами, є розучування і виконання **ритмічних канонів**, а також ритмічних вправ з контрастними голосами.

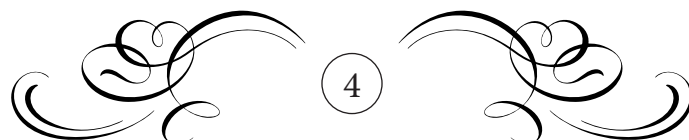
Для їх озвучення бажано використовувати різні прийоми:

- 1) Плескати у долоні, клацати пальцями (на жаль, не у всіх дітей це виходить), по колінах, на витягнутих руках над головою, своєю долонею по долоні сусіда.
- 2) Застосовувати притопи різними ногами, почергово правою, лівою, обома ногами; при можливості залучати стрибки на схрещення ніг.
- 3) Використовувати різні ударні і шумові інструменти: бубен, малий барабан, ложки, трикутник, коробочки наповнені горохом, піском, дзвіночки, палички, металофон, ксилофон. Все це потребує окремого опрацювання.

Перелічений «інструментарій» в свій час був відомий і широко використовувався у загальноосвітніх школах на уроках музики. Це було пов'язано з виходом книги відомого німецького композитора і педагога Карла Орфа*. На жаль, у наш час робота з дітьми над цим дидактичним матеріалом, як і допоміжний до нього інструментарій, загублено. При цьому дітям завжди було цікаво працювати. І не випадково. Робота в такий спосіб урізноманітнювала навчально-творчий процес, розвивала почуття ритму, синхронність ансамблевого виконання, рухомість тіла, його координацію, виховувала увагу учнів, дисциплінувала їх, розвивала різні види слуху, вміння грати на різних інструментах.

Пропонуємо ритмічні канони і різновиди ритмічних вправ як першочерговий матеріал перед початком роботи над мелодичними канонами. Ціль їх використання буде досягнута, якщо кожна окрема партія буде мінятися місцями, застосовуючи вищевказані прийоми та інструментарій.

* Система детского музыкального воспитания Карла Орфа. «Музыка», Ленинград 1970 г.

Вчитель

2 Со-ро-ка, со - ро - ка, ска-че бі-ло- бо - ка

Учні

Со-ро-ка, со - ро - ка, ска-че бі-ло- бо - ка

Права рука

Ліва рука

Ляскати
Плескати 2
Стукати

Ляскати
Плескати
Права нога 2
Ліва нога

Барабан 2
Палички

Палички 2
Трикутник

Барабан
Палички 2
Трикутник

Дидактичний матеріал, який можна широко використовувати навіть у дитячих дошкільних закладах, є **мелодично-ритмічні** канони.

Виконуються вони у двох варіантах. Так, у першому варіанті мелодію виконує вокальна група дітей, друга партія вступає з другого такту, виконуючи її ритм. У іншому варіанті перший голос виконує ритм, а другий вокальну партію. Ритмічний малюнок озвучується одним із вищевказаних інструментів (можна за бажанням діточок). Голоси у кожній пісні слід обов'язково міняти місцями.

Пісенний матеріал для виконання таких канонів можливо підібрати у нотних виданнях для дітей дошкільного і молодшого шкільного віку.

Як зразок надаємо дві пісеньки “**Колискова братику**” і “**Кішка і ложка**” з цікавим текстом, близьким для сприйняття дітьми.

Колыбельная братишке

Слова Г. Ладонщикова
Спокойно

1. В ко - лы - бель - ке не спе - ша я ка - ча - ю ма - лы - ша.

II 4/4

Я ка - ча - ю и по - ю: «Ба - ю - ба - юш - ки - ба - ю!»

1. В колыбельке не спеша
Я качаю малыша.
Я качаю и пою:
«Баю-баюшки-баю!»
2. Эта песенка моя
Про него, и про меня,
И про нашу всю семью:
«Баю-баюшки-баю!»
3. Я качаю целый час,
Не сомкнул братишка глаз.
Песню слушает мою:
«Баю-баюшки-баю!»
4. Он совсем не хочет спать,
Ну, к чему его качать?
И я петь перестаю
«Баю-баюшки-баю!»

Колискова братику

Мелодія Є. Поплякової

1. В колисанці залюбки
Колихаю малюка.
Колихаю і співаю:
«Баю-баюшки-баю!»
2. Оця пісенька моя
Про нього і про мене,
І про всю нашу сім'ю:
«Баю-баюшки-баю!»
3. Я гойдаю цілий час,
Не зімкнув мій братик глаз.
Пісню слухає мою:
«Баю-баюшки-баю!»
4. Він не хоче зовсім спати,
Ну, навіщо колихати?
Я співать перестаю
«Баю-баюшки-баю!»

Кошка и ложка

Слова В. Татарина

Неторопливо, лукаво

The musical score for 'Кошка и ложка' is written in 2/4 time. It consists of two staves: I (treble clef) and II (treble clef). The melody in staff I is a simple, rhythmic sequence of eighth and quarter notes. The accompaniment in staff II features a more complex rhythmic pattern with eighth and sixteenth notes, including some chromaticism.

Я спро-сил у кош - ки: «Как ты ешь без лож - ки?» От-ве-ча-ет

This system continues the musical score for 'Кошка и ложка'. It shows the continuation of the melody in staff I and the accompaniment in staff II.

кош - ка: «Не нуж - на мне лож - ка. Луч-ше мя - са в плош - ку по-ло-жи не-

This system concludes the musical score for 'Кошка и ложка'. It shows the final measures of the melody in staff I and the accompaniment in staff II.

множ - ко. И тог - да у - ви - дишь, как я ем без лож - ки. Мяу!

Я спросил у кошки:
«Как ты ешь без ложки?»
Отвечает кошка:
«Не нужна мне ложка.
Лучше мяса в плошку
Положи немножко.
И тогда увидишь,
Как я ем без ложки.
Мяу!»

Я спитав у киці:
«Як їсти без ложки?»
Відповіла киця:
«Не потрібна ложка.
Краще м'яса в миску
Поклади хоч трошки.
И тоді побачиш,
Нащо мені ложка.
М'яв!»

Ритмічний малюнок, як і мелодія з текстом, потребує попереднього розучування. При вивченні тексту необхідно звертати увагу на чітку розбірливу його вимову, а головне, розвивати у дітей інтонаційномовне його відчуття та міміку залежно від змісту.

У практичній роботі викладачі різних дитячих навчальних закладів, зокрема у хорових колективах, на уроках сольфеджіо використовують в більшості **мелодичні канони**. Як виявилось з нашого досвіду, на практиці заспівати канони не так легко, як здавалось на перший погляд. Тому на початку роботи над кожним видом канону необхідна попередньо продумана керівником кожна деталь щодо методичних прийомів, направлених на колективне їх опанування.

Труднощі, з якими на практиці зустрічаються діти

- а) сприйняття слухом та утримання голосом чистоту інтервалу при вступі теми у другій партії.
- б) зміна звуковисотного положення проведення основної теми у другому (інших) голосі.
- в) виникнення різного ритмічного малюнка в одночасному звучанні двох (декількох) голосів.
- г) оволодіння співом основної теми канону в більш гучній динаміці з метою виразності і чутності її проведення в різних голосах.
- д) досягнення чіткої, розбірливої вимови тексту основної теми канону під час проведення її на фоні звучання інших голосів. Вимова тексту в них в цей час має бути пом'якшена.

Методичні поради в роботі над мелодичними канонами

Робота над кожним канонам починається із вивчення його головної теми усіма дітьми. Після її засвоєння з відчуттям інтонаційної і вокальної злагодженості співу на основі сталого унісону, її необхідно неодноразово озвучувати різними прийомами:

- а) співати тему в інших зручних, відносно теситури, тональностях;
- б) якщо діти теоретично обізнані з музичною грамотою, бажано основну тему канону озвучувати з назвою нот у вказаних керівником тональностях;
- в) співати різними штрихами;
- г) ланцюжком;
- д) в різному темпі;
- ж) чергувати спів між солістом, групою дітей, всім колективом;
- з) парний такт виконувати вголос, непарний про себе і навпаки.

Такі прийоми урізноманітнюють процес роботи, розвивають слухову увагу, впевненість у точності засвоєння основної теми канона.

Безумовно, не всі діти можуть подолати виникаючі складності, в більшості з боку чистоти інтонації. Методичною помилкою керівника буде їх відсторонення від роботи колективу. Завданням для групи таких діточок буде:

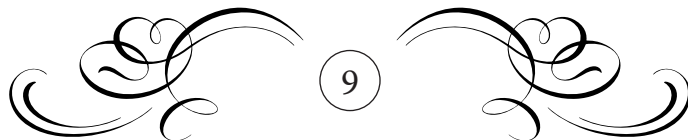
- а) навчатись точно вступати за другий голос, озвучувавши різними прийомами лише ритмічний малюнок основної теми;
- б) чітко, розбірливо промовляти лише текст у момент вступу другого голосу;
- в) сольмізувати мелодію.

Практикою доведено, що для роботи як над ритмічними, так і мелодичними канонами обов'язково повинна бути наочність (слайди, відео, партитура, плакати). Візуальне спостереження допомагає слідкувати за напрямком мелодії, точним місцем вступу другого (третього) голосу, наявністю окремих виконавських позначень в нотному тексті.

Прикладом таких позначень може бути певний знак, який означатиме припинення або поновлення голосового звучання окремих тактів, мотивів, окремих музичних фраз. Такий методичний прийом сприятиме поступовому розвитку внутрішнього слуху, що так необхідно для удосконалення хорового виконавства.

Варіанти практичних дій у роботі над канонами

Після вивчення дітьми основної теми канону важливо, щоб вони почули повне його звучання. Допомогти в цьому може хормейстер (вчитель), озвучивши на фоні звучання **propostu** у виконанні дітей, тему **rispostu**.

При цьому голос керівника обов'язково має бути наближеним до звучання голосу дітей за тембром, що впливатиме на ансамблеву злагодженість звучання. Проспівавши за таким прийомом канон, бажано голоси міняти місцями. Частина дітей, які тимчасово не приймають участі в загальній роботі, слідкують і координують звучання своїх партій за партитурою. Як свідчить досвід роботи, нечисто інтонуючі діти значно швидше долають свої вади, працюючи за такою схемою.

Варіантом виконання канонів може бути розподіл партій між голосовим і інструментальним звучанням (скрипка, фортепіано, сопілка...). Схвально, коли партію інструмента виконують діти, які володіють грою на цих інструментах. Інструментальна партія може бути записана і озвучена за допомогою технічних засобів. Це дає можливість координувати живе звучання голосу із записом. Різний тембр інструментів сприяє слуховій активності, набуттю інтонаційної чистоти співу, ансамблевій злагодженості вокально-інструментального звучання.

Заслугує на увагу методичний прийом запропонований В.Поповим. Робота проводиться між двома партіями за принципом гри «Луна». Починає спів основної теми канону ведуча партія. Проспівавши перший такт (мотив, фразу) – зупиняється, друга партія повинна голосом точно відтворити почуте. В такий спосіб робота проходить над усією темою канону. Виконання може бути колективним, груповим, індивідуальним.

Другий варіант: після проспівування одного такту, мотиву, фрази – друга партія виконує лише *першу ноту основної теми*. Так проводиться робота на усім каноном. Партії обов'язково міняються місцями.

Якщо в мелодії канону зустрічаються складнощі відносно чистоти інтонування інтервалів, хроматизмів, точності виконання ритмічного малюнку – важливо такі фрагменти мелодії відпрацьовувати окремо різними прийомами, доки зазначені вади будуть подолані кожною дитиною.

Для впевненості виконання головних тем мелодичних канонів після усунення вищезгаданих для дітей труднощів, рекомендуємо дидактичну гру за назвою «**Я впевнений**» або «**Музичні терміни**». Гра розрахована більше на учнів музичних шкіл, музичних коледжів (навіть студентів), які обізнані з музичною грамотою.

За бажання гравців (їх декілька) вони обирають собі «музичне ім'я»: *септіма, чиста квінта, синкопа, хроматизм*, тобто той мотив, фразу, такт, **де існує певна складність**. Ведучий гри дає настройку в тональності, зручній в теситурному відношенні. Далі він оголошує «ім'я» гравця, який повинен на окремий склад або назвою нот інтонаційно чисто його озвучити, після чого звернутись іншим «ім'ям» до наступного учасника. Якщо гравець не в змозі впевнено (з помилками) виконати своє «ім'я», він вибуває з гри, його місце займає інший учень. Темп гри поступово повинен прискорюватись. На початку роботи бажано, щоб перед очима дітей була наочність у вигляді головної теми канону, фрагменти якої озвучуються у вигляді «імен».

У канолах, тексти яких мають *куплетну форму*, доцільно кожен новий куплет починати співом іншої партії. Варіанти пропонує керівник. Канони без тексту виконуються на окремі голосні, склади, які в процесі роботи слід змінювати.

Увага дітей, творча дисципліна, повне розуміння здійснюваних кожною дитиною дій, зацікавленість навчально-творчим процесом самим педагогом сприятиме у роботі над мелодичними канонами розвитку різних виконавських навичок: володіння вокальним голосом, чистотою інтонації, відчуттям точності ритму, чіткою виразною чутною вимовою тексту, ансамблевою злагодженістю звучання декількох голосів.

Початок канонів в приму

Ладушки

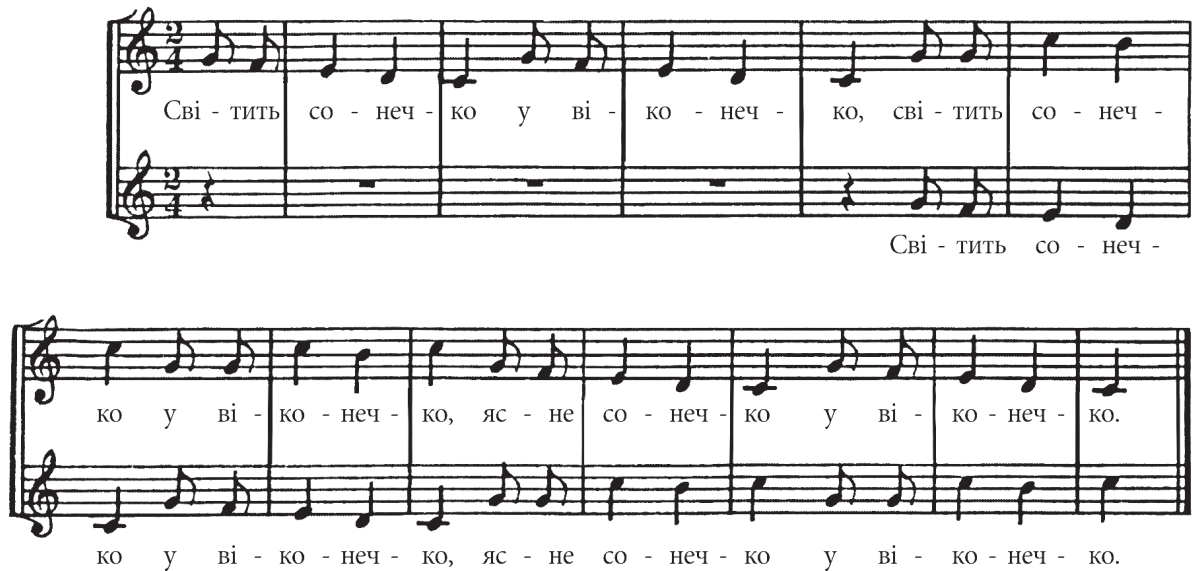
Помірно

Ла - душ - ки ла - ди, всі хло - п'я - та ра - ді, при - ле - ті - ли
Ла - душ - ки ла - ди, всі хло - п'я - та
пташ - ки, за - хо - ті - ли каш - ки.
ра - ді, при - ле - ті - ли пташ - ки, за - хо - ті - ли каш - ки.

Сонечко

Неквапливо

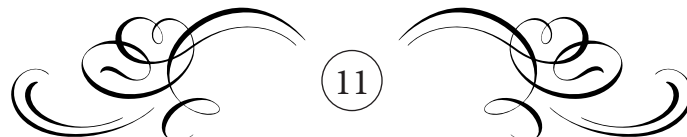
Сві - тить со - неч - ко у ві - ко - неч - ко, сві - тить со - неч -
Сві - тить со - неч -
ко у ві - ко - неч - ко, яс - не со - неч - ко у ві - ко - неч - ко.
ко у ві - ко - неч - ко, яс - не со - неч - ко у ві - ко - неч - ко.

Морозна ніч

Музика В. Анцева, слова А. Нікітіна

1 2
Мо - роз Мо - ро - zen - ко вже при - йшов дав - но,
і сріб - ли - стий і - ній о - по - вив вік - но.

Дощик

Естонська народна пісня

Спокійно

1 *mf*

До - щик, до - щик за - люб - ки по - ли

2

- ва - є сад. До - щик, до - щик

б'є в шиб - ки ці - лий день під - ряд.

Detailed description: The musical score for 'Дощик' is written in a single system with three staves. The first staff begins with a first ending bracket labeled '1' and a dynamic marking 'mf'. The second staff contains a second ending bracket labeled '2'. The lyrics are written below the notes, with hyphens indicating syllables across notes.

Букварь

Грузинская народная мелодия

Русский текст В. Викторова

Умеренно

1 2

Бы - ло мне лет шесть, да - ли

книж - ку мне. Я не мог про - четь

ни А, ни Б(е), ни М(е).

Detailed description: The musical score for 'Букварь' is written in a single system with three staves. It features two first ending brackets labeled '1' and '2'. The lyrics are written below the notes, with hyphens indicating syllables across notes.

Было мне лет шесть,
Дали книжку мне.
Я не мог прочесть
ни А, ни Б(е), ни М(е).

А теперь дорос
Я до букваря,
И задрал я нос,
По правде говоря.

Самый толстый том
Пробую читать,
С буквами знаком,
А смысла не понять.

Не понять никак,
Хоть и жаль до слез.
И выходит так,
Что зря задрал я нос.

Бабка

Грузинская народная мелодия

Русский текст В. Викторова

1. Каши бабка наварила, ай-вай, вай,
Три вязанки дров спалила, ай-вай, вай.
2. Каша дважды убежала, ай-вай, вай,
Каша трижды пригорала, ай-вай, вай.
3. Вот на запах вышла киска, ай-вай, вай,
Повалила на пол миску, ай-вай, вай.
4. Каша киске вся досталась, ай-вай, вай,
Даже ложки не осталось, ай-вай, вай.

Тирольский канон

Музыка И. Штайермарка

Умеренно

2

Хам - ди а - ри - а ха - и - ри - а - ха, хам - ди

а - ри - а ха - и - ри - а - ха. Ту - ли - а ду - и а - и,

ри - ди - ри - ди - ри - ди - а - и, ри - ти, ри - ти - ай!

Над річкою бережком

Українська народна пісня

Обробка М. Леонтовича

mf Гей! Над річ - ко - ю бе - реж - ком і - шов чу - мак з ба - тіж - ком.
mf Гей! Над річ - ко - ю бе - реж - ком і - шов чу - мак

Гей - гей! З До - ну до до - му.
з ба - тіж - ком. Гей - гей! З До - ну до до - му.

З базару

Музика Г. Струве

Слова В. Орлова

Український текст П. Засенка

Рухливо

1
— Із - від - ки і - деш ти, стри - буш - ко - ква - куш - ко? — З ба -
— От - ку - да и - дешь ты, ля - гуш - ка - ква - куш - ка? — С ба -

2
-за - ру і - ду, мо - я ми - ла под-руж-ко. — А що на ба - за - рі? — Всьо -
-за - ра до - мой, до - ро - га - я под-руж-ка. — А что ты ку - пи - ла? — Все -

-го є до - во - лі: ку - пи - ла ка - пус - ти, кар - топ - лі й ква - со - лі.
-го по-нем-нож-ку: ку - пи - ла ка - пус - ту, фа - соль и кар - тош - ку.

Швидкий кінь

Швидко

1 *mf* 2

Гоп, гоп, гоп, ти ска-чи в га-лоп. Мчись, мій ко-ню, ско-ро, ско-ро

че-рез рі-ки, че-рез го-ри. Ти ска-чи в га-лоп гоп, гоп, гоп, гоп, гоп.

Detailed description: The score is for a piece titled 'Швидкий кінь' (Fast Horse). It is marked 'Швидко' (Fast) and 'mf' (mezzo-forte). The music is in 4/4 time. The first line of music has two measures, with the first measure marked '1' and the second '2'. The lyrics are: 'Гоп, гоп, гоп, ти ска-чи в га-лоп. Мчись, мій ко-ню, ско-ро, ско-ро'. The second line of music continues the melody with the lyrics: 'че-рез рі-ки, че-рез го-ри. Ти ска-чи в га-лоп гоп, гоп, гоп, гоп, гоп.'

Дорожній канон

Музика і слова Ю. Литовка

Швидко

C. I *mf*

Нас кли-че в до- ро- гу пта- ши- ний пе- ре- гук. Дзве-

C. II *mf*

Нас

-нять ко- ле - са ве - се - ло: тук - тук - тук - тук - тук. Нас

кли - че в до - ро - гу пта - ши - ний пе - ре - гук. Дзве -

кли - че в до - ро - гу пта - ши - ний пе - ре - гук.

Detailed description: The score is for a piece titled 'Дорожній канон' (Road Canon). It is marked 'Швидко' (Fast). The music is in 2/4 time. It features two staves, C. I and C. II. The first system shows the beginning of the canon with the lyrics: 'Нас кли-че в до- ро- гу пта- ши- ний пе- ре- гук. Дзве-'. The second system continues with: '-нять ко- ле - са ве - се - ло: тук - тук - тук - тук - тук. Нас'. The third system concludes with: 'кли - че в до - ро - гу пта - ши - ний пе - ре - гук. Дзве -'. The final system repeats the first line of the canon: 'кли - че в до - ро - гу пта - ши - ний пе - ре - гук.'

Нас кличе в дорогу
Пташиний перегук.
Дзвенять колеса весело:
Тук-тук-тук-тук-тук-тук.

Нам радісно їхать
В незвідані краї.
Скрізь хороше на світі,
Де друзі є твої.

Дедок-вредок

Не торопясь, ворчливо

Дідок-шкідник

Слова Н. Пікулевої

I
Де - док - вре - док не лы - ком шит. Ту - да спе - шит, сю - да спе - шит. Бе -

II
Де - док - вре - док не лы - ком шит. Ту - да спе - шит, сю -

III
Де - док - вре - док не лы - ком шит. Ту -

- да то - му, в чей дом вой - дет. Весь дом вверх дном пе - ре - вер - нет. Гро - зят е - му, бра -

- да спе - шит. Бе - да то - му, в чей дом вой - дет. Весь дом вверх дном пе - ре - вер - нет. Гро -

- да спе - шит, сю - да спе - шит. Бе - да то - му, в чей дом вой - дет. Весь дом вверх дном пе -

- нят е - го. Не мо - гут сде - лать ни - че - го! Де - док - вре - док не лы - ком шит.

- зят е - му, бра - нят е - го. Не мо - гут сде - лать ни - че - го! Де - док - вре - док.

- ре - вер - нет. Гро - зят е - му, бра - нят е - го. Не мо - гут сде - лать ни - че - го.

Дедок-вредок не лыком шит.
Туда спешит, сюда спешит.
Беда тому, в чей дом войдет.
Весь дом вверх дном перевернет.
Грозят ему, бранят его.
Не могут сделать ни-че-го!

Дідок-шкідник не ликом шит.
Туди спішить, сюди спішить.
Біда тому, в чий дім зайде.
Весь дім вверх дном переверне.
Грозять йому, сварять його.
Зробить не можуть ні-чо-го!

Годинникар

Музика Р. Бойка

Слова В. Вікторова

Український текст Ю. Сердюка

Чітко

C. *mp*
A.

Тік - так, тік - так, тік - так, тік - так, тік - так, тік - так, тік - так, тік - так.
Тик - так, тик - так, тик - так, тик - так, тик - так, тик - так, тик - так, тик - так.

C. *f*
A. *mp*

Май - стер ву - са при - ще - мив, як го - дин - ни - ка чи - нив.
Ча - сов - щик чи - нил ча - сы, при - ще - мил се - бе у - сы.

Тік - так, тік - так, тік - так, тік - так, тік - так, тік - так, тік - так, тік - так.
Тик - так, тик - так, тик - так, тик - так, тик - так, тик - так, тик - так, тик - так.

C. I. *f*
C. II. *f*
A. *f*

Ко - лі - ща - та зру - шать - ся — він ву - сів по - збу - деть - ся!
Пус - тит в ход ко - ле - си - ки — и про - щай во - ло - си - ки.

Май - стер ву - са при - ще - мив, як го - дин - ни - ка чи - нив.
Ча - сов - щик чи - нил ча - сы, при - ще - мил се - бе у - сы.

Тік - так, тік - так, тік - так, тік - так, тік - так, тік - так, тік - так, тік - так.
Тик - так, тик - так, тик - так, тик - так, тик - так, тик - так, тик - так, тик - так.

p
p
p

Так - ті - ки - так.
Так - ти - ки - так.

Ко - лі - ща - та зру - шать - ся — він ву - сів по - збу - деть - ся!
Пус - тит в ход ко - ле - си - ки — и про - щай во - ло - си - ки.

Так - ті - ки - так.
Так - ти - ки - так.

Май - стер ву - са при - ще - мив, як го - дин - ни - ка чи - нив. Так - ті - ки - так.
Ча - сов - щик чи - нил ча - сы, при - ще - мил се - бе у - сы. Так - ти - ки - так.

Не забудь цих слів

Музика Й. Гайдна
Український текст В. Моруги

Помірно

1 2 3

Ку - ди б шлях те - бе не вів, не за - будь цих кіль-ка слів:

4 5

вір в со - няч - ний роз - май, стяг ви - со - ко три - май, про

6

щас - тя люд - ства дбай, мир збе - рі - гай!

Потяг

Музика С. Монюшка

Швидко

1

У да - леч, у да - леч по рей-ках стрім-ко по - із - ди
Ку - да - то, ку - да - то ле-тять по рель-сам по - ез - да

мчать, о - дин од - но - го об - га - ня - ють. Го - рит над
вдаль, ле - тять, друг дру-га до - го - ня - ют. Го - рит над

2

на - си - пом зо - ря, і ва - го - ни мель - ка - ють.
на - сы - пью звез-да, и ва - го - ны мель - ка - ют.

3

Ко - ле - са швид-кість на-би - рають. Гу - док про - тяж-ли-вий лу-
Гро - хо - чут бы-стры-е ко - ле - са. Гу - док про - тяж-ний раз-да-

- на - є. По рей - ках стрім-ко по - із - ди мчать, по рей -
- ет - ся. Ле - тять по рель-сам по - ез - да вдаль, ле - тять,

- ках стрім-ко, стрім-ко по - із - ди мчать у да - леч, у да - леч
ле - тять по рель-сам по - ез - да вдаль, ку - да - то ле-тять по-

стрім - ко, у да - леч стрім - ко по - із - ди мчать.

Песню звонкую поем

Музыка Антонио Сальери (1750–1825)

Русский текст Э. Яблонева

Moderato (♩=88)

C. I

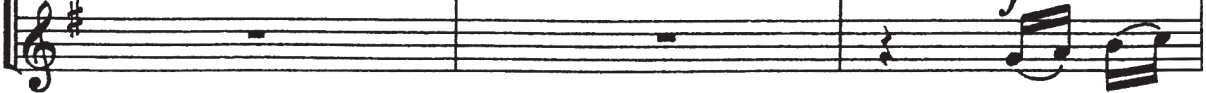
Всех на празд - ник со - би - ра - ем, ра - дость
Vi - va, vi - va la bot - tig - lia, vi - va,

жиз - ни про - слав - ля - ем и в кру - гу дру - зей ве -
vi - va l'al - le - gri - a, non piu bel - la com - pa -

C. I

- се - лых пес - ню звон - ку - ю по - ем.
-gni - a nel gran mon - do non si - da.

C. II

Всех на
Vi - va,

Со - би - ра - ем, про - слав -
La bot - tig - lia, l'al - le -

празд - ник со - би - ра - ем, ра - дость жиз - ни
vi - va la bot - tig - lia, vi - va, vi - va

- ля - ем и в кру - гу дру - зей ве - се - лых пес - ню
-gri - a, non piu bel - la com - pa - gni - a, nel gran

C. I
Звон - ку - ю по - ем.
mon - do non si - da.

C. II
Со - би -
La bot -

A.
Всех на празд - ник со - би -
Vi - ва, vi - ва la bot -

Сла - вим!
Vi - va!

Сла - вим! Все,
Vi - va! No,

- ра - ем,
- tig - lia, про - слав - ля - ем и в кру -
l'al - le - gri - a, non piu

- ра - ем, ра - дость жиз - ни
- tig - lia, vi - ва, vi - ва

cresc.
все, все, все пес - ню звон - ку - ю по - ем!
по, по, no, nel gran mon - do non si - da.

cresc.
- гу дру - зей ве - се - лых пес - ню звон - ку - ю по - ем!
bel - la com - ра - gni - a, nel gran mon - do non si - da.

cresc.

На золотом крыльце сидели

Слова народные

Неторопливо

I

На зо - ло - том крыль-це си - де - ли: Царь, Ца - ре - вич. На зо - ло -

II

(дей.) На зо - ло - том крыль-це си - де - ли:

- том крыль-це си - де - ли: Ко - роль, Ко - ро - ле - вич. На зо - ло -

Царь, Ца - ре - вич. На зо - ло - том крыль-це си - де - ли: Ко - роль, Ко - ро -

- том крыль-це си - де - ли: Са - пож - ник, Порт - ной, а

- ле - вич. На зо - ло - том крыль - це си - де - ли: Са -

ты кто та - кой? Го - во - ри по - ско - рей, не за -

- пож - ник, Порт - ной, а ты кто та - кой? Го - во -

- дер - жи - вай доб-рых и чест - ных лю - дей. На зо - ло -

- ри по - ско - рей, не за - дер - жи - вай доб-рых и чест - ных лю -

На золотом крыльце сидели:
Царь, Царевич.
На золотом крыльце сидели:
Король, Королевич.
На золотом крыльце сидели:
Сапожник, Портной.

А кто ты такой?
Говори поскорей,
Не задерживай добрых
И честных людей.

Початок канонів в октаву

Іде коза

Музика К. Стеценка
Слова народні

Помірно *mf* 2 *mf*

І - де ко - за ро - га - та, ро - га - та, ве - де ді - ток ко - шла - та,
а хто ко - су торк - не, то - го во - на штурк - не.

Ранок

Музика М. Гайворонського

1 **Не поспішаючи** *mf*

2 *mf*

Ра - но ран - ком ра - не - сень - ко гра - є па - сту - шок ру - ру!
А ко - ров - ка по се - лу: му, му, му, му, му, му!

Зяблик

Музика М. Гайворонського

Умеренно

Зяб-лик с ю-га при-ле-тел, при-ле-тел, гром-ко пес-ню он за-пел.
Зяб-лик с ю-га при-ле-тел, при-ле-тел, гром-ко пес-ню он за-пел.

Чорногуз

Музика Б. Фільц
Слова В. Лучука

1

Йшов лу - ко - ю чор - но - гуз і, на ди - во, там за -

2

Йшов лу - ко - ю чор - но - гуз і, на ди - во,

груз. Нум, йо - му до - по - мо - жі - мо, нав-про-стець, гай - да, бі - жі - мо,

там за - груз. Нум, йо - му до - по - мо - жі - мо,

нав - - про - стець, гай - да, бі - жі - мо!

нав - про - стець, гай - да, бі - жі - мо, нав - про - стець, гай - да, бі - жі - мо!

2. Гордо в небо птах злетів,
Допомоги не схотів.
Чорногуз майнув під хмари,
Не залишився він з нами (2 р.)

Пісенька*

Музика невідомого автора

Весело

2

3

* Виконувати на складах: «ку», «мо», «лу», «ду»

Ах ты, реченька

Музыка Ю. Литовко, слова народные

Медленно, певуче

Ах ты, ре - чень - ка, реч - ка бы - стра - ка,
реч - ка бы - стра - я,
ты ку - да бе - жишь,
ты ку - да бе - жишь, не во - ро - тишь - ся.
не во - ро - тишь - ся.

p *mp* *p*

Музыкальный разговор

Музыка О. Мандичевского, текст Л. Дербенева

Оживленно 2

Скрип - ки и флей - ты ед - ва за - иг - ра - ют,
серд - це мо - е сра - зу им под - пе - ва - ет. Дум, дум,
дудль, дудль, дум, дум, дум, дудль, дудль, дум!
Пес - не вто - рят, под - пе - ва - ют все мо - и дру -
зья, по - то - му что не за - петь нель - зя!

Гори

Музика Й. Гайдна
Український текст В. Морузи
Російський текст Г. Андрєєвої

Повільно

1

mf

Сні - гів хо - лод - ний гніт ви - три - му - є гра - ніт. Не -
Пус - кай бу - ран ле - тит — не сло - мит он гра - ніт. Пус -

2

- хай за - дмуть віт - ри — їм не схит - нуть го - ри. І про - тя -
- кай силь - ны вет - ра — не скло - нит - ся го - ра. И, как сте -

- гом ти - ся - чо - лить не - схит - но ця го - ра сто -
- на, го - ра сто - ит, ни - что е - е не со - кру -

3

- їть, го - ра сто - їть. І про - тя - гом ти - ся - чо -
- шит, не со - кру - шит. И, как сте - на, го - ра сто -

- лить не - схит - но ця го - ра сто - їть.
- ит, ни - что е - е не со - кру - шит.

Canon is swing

1

Doe - ba, doe - bi doe - wa ba - da - ba, dab dab dab dab doe.

4

2

Ja - ba da da - ba doe - bi, doe - bi doe - ba, doe - bi da - ba, doe - bi da - ba

8

3

doe, ba - da - ba doe - ba, doe - ba doe,

12

shoc - bi da - ba, doe - bi da - ba doc

Вечный канон

Умеренно

The musical score is written for voice and piano. It consists of four systems of two staves each. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 3/4. The tempo is marked 'Умеренно' (Moderato). The score includes lyrics in Russian. The first system starts with a piano (p) dynamic and a mezzo-forte (mf) dynamic. The second system has a mezzo-forte (mf) dynamic. The third system has a mezzo-forte (mf) dynamic. The fourth system has a mezzo-forte (mf) dynamic. The score includes various musical notations such as slurs, accents, and dynamic markings.

Лю - ди, ско - рей рас - пах - ни - те ок - но. — Пусть у - же за ок -
- ни - те ок - но. — Пусть у - же за ок - ном тем - но.
- ном тем - но. Ли - пы взды - ха - ют, и реч - ка жур - чит.
Ли - пы взды - ха - ют, и реч - ка жур - чит. Э - то му - зы - ка
Э - то му - зы - ка ле - та зву - чит. Ле - то и о - сень, зи -
ле - та зву - чит. Пусть во - век не кон - ча - ет - ся он!
- ма и вес - на. Лю - ди, ско - рей рас - пах - ни - те ок - но!

* Для третьего куплета.

Люди, скорей распахните окно –
Пусть уже за окном темно.
Липы вздыхают, и речка журчит –
Это музыка лета звучит.

Лето и осень, зима и весна,
Солнце сядет, взойдет луна.
Пенье, гуденье, журчанье и звон –
Это вечный чудесный канон.

Музыкой счастья природа полна,
Дождь звенит, и поет волна.
Птицы весь день распевают канон –
Пусть вовек не кончается он!

Камертон

Норвезька народна пісня

Український текст Є. Доламана

Російський текст Я. Серпіна

Швидко

Дав чис - тий тон наш ка - мер - тон, при - го - туй-те-ся у-сі, за-спі -
Дал вер - ний тон наш ка - мер - тон, при - го - то-ви-лись, друзья, на-чи -

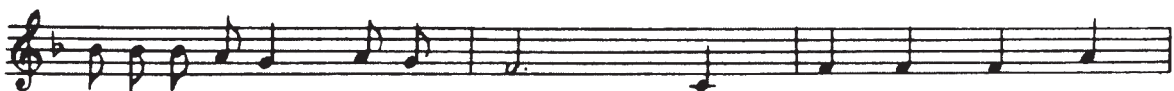
- ва - є - мо ка - нон. Дав чис - тий тон наш ка - мер - тон, по-чи -
- на - ем петь ка - нон. Дал вер - ний тон наш ка - мер - тон, на-чи -

- на - ем з но-ти до наш ка - нон: до, до, ля, до, до, ля... (і т. д.,
- на - ем с но-ты до петь ка - нон: до, до, ля, до, до, ля... (и т. д.,

називаючи ноти).

Ми про - спі - ва - ем
Пусть бу - дет спет е -

ще куп - лет, ллють - ся дзвін-ко го - ло - си, не за - був із нас ні-хто. Наш
ще куп - лет, льют - ся звон-ко го - ло - са, не за - был из нас ник-то. Наш

друж - ний хор, ве - се - лий хор по - чи - на спі-вать ка-нон з но - ти
друж - ний хор, ве - се - лый хор на - чи - на - ет петь ка - нон с но - ты

C. I	до:	до,	до,	ля, до,	до,	ля... (і т. д.,	називаючи ноти).
C. II	до:	до,	до,	ля, до,	до,	ля... (и т. д.,	называя ноты).

До, до, ля, до, до, ля... (і т. д.,
До, до, ля, до, до, ля... (и т. д.,

Дав
Дал

чис - тий тон наш
вер - ный тон наш

називаючи ноти).

ка - мер - тон, при - го - туй - те - ся у - сі, ми за - кін - чу - ем ка - нон. Дав
ка - мер - тон, при - го - то - ви - лись, дру - зья, мы кон - ча - ем петь ка - нон. Дал

Дав
Дал

чис - тий тон наш ка - мер - тон, ми кін - ча - є - мо на фа наш ка - нон.
вер - ный тон наш ка - мер - тон, мы кон - ча - ем но - той фа петь ка - нон.

чис - тий тон наш ка - мер - тон, ми кін - ча - є - мо на фа наш ка - нон.
вер - ный тон наш ка - мер - тон, мы кон - ча - ем но - той фа петь ка - нон.

Початок канонів в сексту

Лю-ли, лю-ли, лю-ли

Спокойно

Музична партитура для двох голосів. Складено в 4/4 ритмі. Текст пісні:

Лю - ли, лю - ли, лю - ли, при - ле - те - ли гу - ли,
Лю - ли, лю - ли, лю - ли, при - ле - те - ли
се - ли, на о - кош - ке в крас-нень-ких са - пож - ках.
гу - ли, се - ли, на о - кош - ке в крас-нень-ких са - пож - ках.

Много песен мы споем

Венгерская народная песня

Русский текст Н. Найденовой

Музична партитура для одного голосу. Складено в 2/4 ритмі. Текст пісні:

1
Мно - го пе - сен мы спо - ем, слов - но пти - цы лет - ним днем,
2
слов - но пти - цы, слов - но пти - цы, пти - цы лет - ним днем.
Слов - но пти - цы, слов - но пти - цы, пти - цы лет - ним днем.

2. Много есть у нас друзей –
Нам с друзьями веселей!
Нам с друзьями, нам с друзьями
Вместе веселей!

Колокольцы

Задорно

Слова и музыка Ю. Литовко

За - зве - не - ли по ут - ру, по ут - ру,
ко - ло - коль - цы на лу - гу, на лу - гу,

по ут - ру, на лу - гу. За - пля - са - ли все кру - гом.
по ут - ру, на лу - гу, по ут - ру, на лу - гу, по ут - ру, на лу - гу.

2. Под веселый этот звон,
Динь-динь-дон, динь-динь-дон,
Заплясали все кругом,
Все кругом, все кругом.

Моется цапля

Венгерская народная песня

Умеренно
tr

Мо - ет - ся цап - ля све - жей во - ди - цей, цап - ля по -
Мо - ет - ся цап - ля све - жей во -
- е - дет в гос - ти к сес - три - це.
- ди - цей, цап - ля по - е - дет в гос - ти к сес - три - це.

2. Цаплю сестрица ждет не дождется,
Чисто прибрала дом, как ведется.
3. Выйдет с поклоном гостье навстречу,
С хлебом да солю, с ласковой речью.

Пастушья

Французская народная песня

Текст Т. Сикорской

Умеренно, с движением

Музыкальный фрагмент для песни «Пастушья». Он состоит из трёх систем нот, каждая с двумя станами (верхний — мелодия, нижний — бас). В начале первой системы есть динамический знак *mf*. Текст песни подпеты под ноты.

Слы-шишь пес-ню у во - рот? То пас - тух о - вец - зо вёт. Лишь за -
Слы-шишь пес-ню у во - рот? То пас - тух о - вец зо -
- рёй за - рде - ет не - бо, он бе - рёт кра - ю - шку хле - ба. Ту - ру,
- вёт. Лишь за - рёй зар - де - ет не - бо он бе - рет кра - ю - шку
Ту - ру, ту - ру - ру, вый-дем ра - но по - у - тру.
хле - ба. Ту - ру, ту - ру, ту - ру - ру, вый - дем ра - но по - у - тру.

Всі до столу

Музыка В. Рейна

Текст М. Тарлинської

Музыкальный фрагмент для песни «Всі до столу». Он состоит из одной системы нот с двумя станами. В начале первой и второй частей мелодии есть номера в квадратных скобках: [1] и [2].

Стіл на - крит і ве - че - ря на ньо - му, всі до сто - лу, всі до сто - лу.

Солнце гаснет

Музыка Анцева

Музыкальный фрагмент для песни «Солнце гаснет». Он состоит из двух систем нот с двумя станами. В начале первой и второй систем мелодии есть номера в квадратных скобках: [1] и [2].

Солн - це гас - нет, все не - ме - ет, лишь чуть - чуть жур - чит по - ток:
и жи - вой про - хла - дой ве - ет ти - хий лег - кий ве - тер - рок.

Канон*

Музика Ф. Кулау

Musical score for 'Канон' by F. Kovalyuk. The score consists of five staves of music in G major and 3/4 time. The first staff begins with a *mf* dynamic and includes a first ending bracket labeled '1'. The second staff includes a second ending bracket labeled '2'. The third staff includes a third ending bracket labeled '3'. The piece concludes with a double bar line.

* Виконувати на зручні голосні, склади «ку», «ко», «мо».

Ой за гаєм, гаєм

Українська народна пісня

Досить жваво

Musical score for the Ukrainian folk song 'Ой за гаєм, гаєм'. The score is in G major and 3/4 time, marked *mf* and 'Досить жваво'. It features two systems of vocal melody and piano accompaniment. The lyrics are: 'Ой за га - ем, га - ем, га-ем зе- ле- нень- ким там о-ра - ла' and 'дів - чи - нонь-ка во - ли - ком чор- нень- ким. -нень- ким там о - ра - ла дів - чи-нонь-ка во - ли - ком чор - нень- ким.'

Ой під горою, під перевозом

Українська народна пісня

Обробка А. Верещагіної

Помірно

1. Ой під го - ро - ю, під пе - ре - во - зом сто - я - ла

1. Ой під го - ро - ю, під пе - ре -

1. Ой під го -

дів - чи - на сво - їм о - бо - зом, сто - я - ла дів - чи - на

во - зом сто - я - ла дів - чи - на сво - їм о - бо - зом.

ро - ю, під пе - ре - во - зом сто - я - ла дів - чи - на

сво - їм о - бо - зом.

сто - я - ла дів - чи - на сво - їм о - бо - зом.

сво - їм о - бо - зом. сто - я - ла дів - чи - на сво - їм о - бо - зом.

2. Дівчино моя, як собі знаєш,
дай мені бандуру, що сама граєш (2 р.)
3. В мене бандура з чистого злата,
хто в неї грає, бере охота (2 р.)
4. А в неї струни, та й не порвуться,
як не підтягуй, все піддаються (2 р.)

Где кукушечка бывала

Чешская народная песня

Весело

tr

Где ку - ку - шеч - ка бы - ва - ла, что дав - но не
Где ку - ку - шеч - ка бы - ва - ла,
ку - ко - ва - ла? Ку - ку, ку - ку, где бы - ва - ла,
что дав - но не ку - ко - ва - ла? Ку - ку, ку - ку,
для ко - го ты ку - ко - ва - ла? Ку - ку.
где бы - ва - ла, для ко - го ты ку - ко - ва - ла?

Летняя песенка

Английский канон XIV в.

Русский текст М. Тарлинской

Быстро

Вот и ле - то к нам вер - ну - лось, вновь звучит: ку - ку!
Вон ле-тит за ме - дом пчел - ка от цвет-ка к цвет-ку. Вновь: ку -
ку! Вон ве - се - лы - е коз-ля - та ска - чут по - луж - ку.
И раз-но - сит - ся по ле - су ле - та зов: ку - ку! Ку - ку!
ку - ку! И раз-но - сит - ся по - ле - су ле - та зов: ку - ку!

Початок канонів в квінті

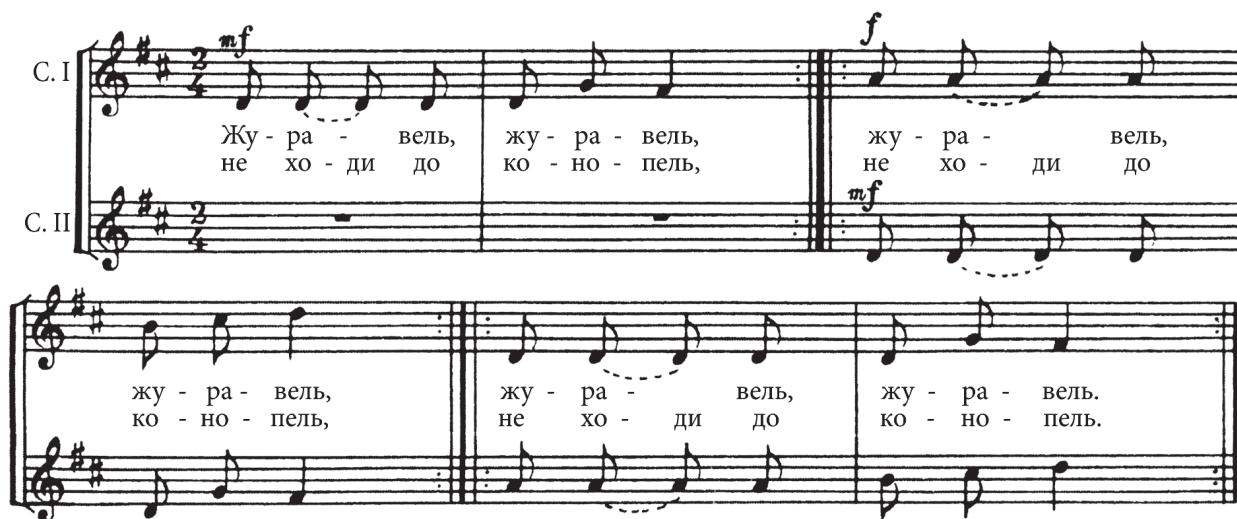

Журавель

Музика Ю. Литовка

Слова народні

Не поспішаючи

Жу - ра - вель, не хо - ди до жу - ра - вель, ко - но - пель, жу - ра - вель, не хо - ди до жу - ра - вель, ко - но - пель.

Вечер

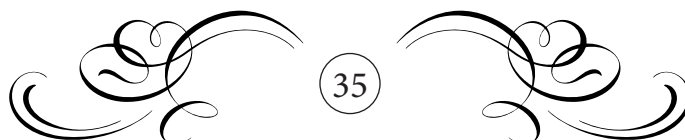
Музыка М. Преториуса

Слова И. Панченко

1 2 3 4
Ве - чер за - дум - чи - во к ле - су спу - стил - ся.
Свет се - реб - ри - стой, дре - мот - ной лу - ны

Вечер задумчиво к лесу спустился.
Свет серебристой, дремотной луны
Сверху на кроны деревьев пролился –
Листья, как чаши, до края полны.
Листья не вздрогнут, боясь наклониться
И расплескать этот мглистый нектар.
Строчка на лист опускается птицей –
Щедрых небес чудодейственный дар.

Кофе

Музыкальный фрагмент для песни «Кофе». Он состоит из двух систем нот. Первая система имеет лирические надписи: «Ко - фе, ко - фе, ко - фе нель - зя мно - го пить. А ре - бя - та, пить по - лез - ней мо - ло - ко, мы вкус - не - е не ви - да - ли ни - че - го. Тем, ко - му». Вторая система имеет лирические надписи: «А ре - бя - та, пить по - лез - ней мо - ло - ко, мы вкус - не - е не ви - да - ли ни - че - го. ма - ло лет, ко - фе не пей - те, нет.»

Ко - фе, ко - фе, ко - фе нель - зя мно - го пить. А ре - бя - та, пить по - лез - ней мо - ло - ко, мы вкус - не - е не ви - да - ли ни - че - го. Тем, ко - му

А ре - бя - та, пить по - лез - ней мо - ло - ко, мы вкус - не - е не ви - да - ли ни - че - го.

Музыкальный фрагмент для песни «Кофе». Он состоит из двух систем нот. Первая система имеет лирические надписи: «ма - ло лет, ко - фе не пей - те, нет.» Вторая система имеет лирические надписи: «Тем, ко - му ма - ло лет, ко - фе не пей - те, нет.»

Тем, ко - му ма - ло лет, ко - фе не пей - те, нет.

У меня ль во садочке

Русская народная песня

Весело

Музыкальный фрагмент для песни «У меня ль во садочке». Он состоит из двух систем нот. Первая система имеет лирические надписи: «У ме - ня ль во са - доч - ке, у ме - ня ль во зе - ле - ном». Вторая система имеет лирические надписи: «лю - шень - ки, лю - ли, лю - шень - ки, лю - ли. лю - шень - ки, лю - ли, лю - шень - ки, лю - ли.»

У ме - ня ль во са - доч - ке, у ме - ня ль во зе - ле - ном

лю - шень - ки, лю - ли, лю - шень - ки, лю - ли. лю - шень - ки, лю - ли. лю - шень - ки, лю - ли.

2. Хорошо пташки пели,
Хорошо распевали.
Люшеньки-люли,
Люшеньки-люли.

Грай, сопілко

Грай, со-піл-ко, грай! О-ве-чок скли-кай. Грай, со-піл-ко, грай!

Грай, со-піл-ко, грай! О-ве-чок скли-кай. Грай, со-піл-ко,

mf О-ве-чок скли-кай. *p* Там в го-рах рос-те тра-вич-ка, і в струм-ках бі-жить во-дич-ка.

грай! О-ве-чок скли-кай. Там в го-рах рос-те тра-вич-ка, і в струм-ках бі-

mf Грай, грай, грай, со - піл - ко, грай!

жить во - дич - ка. Грай, грай, грай, со - піл - ко, грай!

Канон *

Невідомий автор

Voice 1

соль мі мі соль мі соль мі

Voice 2

3

соль мі мі соль соль мі соль мі соль мі мі соль мі мі

5

до ля ля до до ля до ля до ля до ля

соль мі мі соль мі соль мі

7

до ля ля до до ля до ля до ля ля до ля ля

соль мі мі соль соль мі соль мі соль мі мі соль мі мі

9

до ля ля до до ля до ля до ля ля до ля ля

11

до ля ля до до ля до ля до ля ля до ля ля

* Канон виконується у зручній для дітей тональності.

Жук-жученко

Музика Б. Фільц
Слова В. Лучука

Помірно

1 Жук-жу - чен - ко са-жо-трус вго - ру кру-тить чор-ний вус,
2 Жук - жу-чен-ко са-жо-трус вго - ру кру-тить
5 під-кру-тив і став пи-та-ти: “Де б це дзер-ка - ло ді - ста-ти, де б це дзер-ка-ло ді -
чор-ний вус, під-кру-тив і став пи-та-ти: “Де б це дзер-ка-ло ді-ста-ти,
8 ста - - - - ти?” Під - лі - та кмі -
де б це дзер-ка - ло ді - ста - - - - ти?” са”.

2. Підліта кмітлива муха і дзенькоче біля вуха:
«Жуче-друже, не журися, а навколо роздивися,
Глянь, мов дзеркало, роса-краса».

Вербонька

Музыка Ю. Литовко
Слова народные

Напевно

C. I Ах ты, вер - бонь - ка, вер - ба гиб - ка - я,
C. II
ра - но рас - цве - ла, рас - куд - ря - ви - лась,
Ах ты, вер - бонь - ка, вер - ба гиб - ка - я,

ра - но рас - цве - ла, рас - куд - ря - ви - лась.

ра - но рас - цве - ла, рас - куд - ря - ви - лась.

Ах ты, вербонька, верба гибкая,
Рано расцвела, раскудрявилась (2 р.)

Ах ты, вербонька, верба гибкая,
Над водой стоишь, к воде клонишься (2 р.)

Воды ручья

Музыка Гайес

Спокойно, певуче

1-й голос

Во - ды ручь - я те - кут так спо - кой - но и ров - но,

2-й голос

Во - ды ручь - я...

3-й голос

Во - ды ручь - я...

Во - ды ручь - я...

в даль стру - ей зве - ня и над во - дой скло - ня - ют - ся

и - вы, лист - во - ю ти - хо ше - ле - стя.

Не понравился пирог

Слова Н. Шилова

Неторопливо, заунывно

Не сподобався пиріг

Мелодія Є. Поплякової

I
II

Я се - год-ня не е - док. Да! Мне не нра-вит-ся пи-
Я сьо - год-ні не ї - док. Да! Не спо - до - бав-ся пи-

Я се - год-ня не е - док. Да!
Я сьо - год-ні не ї - док. Да!

-рог. Да! Он не-до-пе - че - ный. Да! Да!
-піг. Да! Він не-до-пе - че - ний. Да! Да!

Мне не нра-вит-ся пи - рог. Да! Он не-до-пе - че - ный.
Не спо - до - бав-ся пи - ріг. Да! Він не-до-пе - че - ний.

Он пе-ре-пер-че - ный. Да! Да! И кто - муж не вид - но по -
Він пе-ре-пер-че - ний. Да! Да! І по - вид - ла в ньо - му не

Он пе-ре-пер-че - ный. Да! Да!
Він пе-ре-пер-че - ний. Да! Да!

- вид - - - ло. Да! Да! Вот та - ки - е пи - ро - ги,
вид - - - но. Да! Да! Ось та - кі пи - ро - ги,

И кто - муж не вид - но по - вид - ло. Да! Да!
І по - вид - ла в ньо - му не вид - но. Да! Да!

Хлопки по коленям

Хлопок в ладоши

ес - ли встал не с той но -
як - що встав не з тій но -
Хлопки по коленям *Хлопок в ладоши*

Вот та - ки - е пи - ро - ги.
Ось та - кі пи - ро - ги.

Притоп

- ги.
- ги. *Притоп*

ес - ли встал не с той но - ги.
як - що встав не з тій но - ги.

Плясовая

Венгерская народная песня

Русский текст Н. Найденовой

Оживленно

f

1 Вы - хо - ди пля - сать жи - ве - е за - пе - вай - ка
- ит ни - кто на мес - те, все тан - цу - ют

1. Вы - хо - ди пля - сать жи - ве - е, за - пе -
2. Не сто - ит ни - кто на мес - те, все тан -

ве - се - ле - е! Ты со все - ми по - дру - жись, по - вер - нись да
с на - ми вмес - те. Вот ве - се - лы - е де - ла в пляс вся у - ли -

- вай - ка, ве - се - ле - е! Ты со все - ми по - дру - жись
- цу - ют с на - ми вмес - те. Вот ве - се - лы - е де - ла —

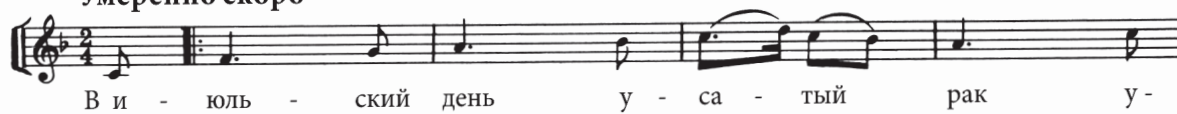
по - кру - жись, вы - хо - ди жи - ве - е! 2. Не сто -
- ца по - шла не сто - ит на мес - те.

по - вер - нись да по - кру - жись, вы - хо - ди жи - ве - е! мес - те.
в пляс вся у - ли - ца по - шла, не сто - ит на //

Рак

Музыка А. Ушкарева
Слова Г. Ладонщикова

Умеренно скоро

1
- юль - ский день у - са - тый рак у -

2
Ви - юль - ский день у - са - тый

3
Ви - юль - ский день у -

4
Ви - юль - ский

- ста - ло сбро - сил тес - ный фрак. Ви -

рак у - ста - ло сбро - сил тес - ный

- са - тый рак у - ста - ло сбро - сил

день у - са - тый рак у - ста - ло

Для окончания

- юль - ский день у - са - тый рак у - ста - ло сбро - сил
 фрак. В и - юль - ский день у - са - тый рак у - ста - ло
 тес - ный фрак. В и - юль - ский день у - са - тый рак у -
 сбро - сил тес - ный фрак. В и - юль - ский день у - са - тый

тес - ный фрак.
 сбро - сил тес - ный фрак.
 - ста - ло сбро - сил тес - ный фрак.
 рак у - ста - ло сбро - сил тес - ный фрак.

Смех не всегда...

Этюд в форме канона, предназначенный для двух групп женских голосов, одинаковых по составу.

В нем соединены тексты трех пословиц:

«Смех не всегда бывает к месту», «Глаза смеются, а сердце плачет»,
«Не смейся, братец, чужой сестрице: своя в девицах»

Музыка С. Павлюченко

Moderato (♩=96)

C. A. *p*
Смех не всег - да бы - ва - ет к мес - ту.

C. A. *p*
Смех не всег - да бы - ва - ет

Смех не всег - да бы - ва - ет к мес - ту. Гла - за сме -
к мес - ту. Смех не всег - да бы - ва - ет к мес - ту.

- ют - ся, а серд - це пла - чет, гла - за сме - ют - ся, а серд - це пла - чет.
Гла - за сме - ют - ся, а серд - це пла - чет, гла - за сме - ют - ся, а серд - це

p
Не смей - ся, бра - тец, чу - жой се - стри - це, чу - жой се -
p
пла - чет. Не смей - ся, бра - тец, чу - жой се - стри - це,

не плачь, ба - ба, не плачь, дед, не плачь, ба - ба,
 дед, не плачь, ба - ба,
 не плачь, дед, не плачь, ба - ба,
 не плачь, дед, не плачь, ба - ба,
 не плачь, дед,

не плачь,
 не плачь.
 не плачь, дед, не плачь, ба - ба. Я сне - су
 не плачь, ба - ба.

Заклучение

вам я - ич - ко, я сне - су вам я - ич - ко

p poco cresc.
 не зо - ло - то - е, не зо - ло - то - е, не

зо - ло - то - е, а про - сто - е».

f ff pp

С нами пой

Людвиг ван Бетховен (1770–1827)

Русский текст М. Павловой

C. I

C. II

A. I

A. II

С на - ми пой, с на - ми пой, э - ту

пе - сню, э - ту пе - сню, э - ту пе - сню, э - ту пе - сню, э - ту пес - ню, э - ту пес - ню, пе - сню.

С на - ми пой, с на - ми пой, э - ту

С на - ми пой! С на - ми пой!

пе - сню, э - ту пе - сню, э - ту пе - сню, э - ту пе - сню, э - ту пес - ню, э - ту пес - ню, пе - сню.

С на - ми пой, с на - ми пой э - ту

С на - ми пой, с на-ми пой, с на-ми пой, с на-ми пой, с на-ми пой, с на-ми пой!

С на - ми пой, с на - ми пой,

пе - сню, э - ту пе - сню, э - ту пе - сню, э - ту пе - сню, э - ту пес - ню, э - ту пес - ню, пе - сню.

С на - ми пой, с на - ми пой, э - ту

С на - ми пой, с на - ми пой, э - ту

с на - ми пой, с на-ми пой, с на-ми пой, с на-ми пой, с на-ми пой, с на-ми пой!

С на - ми пой, с на - ми пой!

пе - сню, э - ту пе - сню, э - ту пе - сню, э - ту пе - сню, э - ту пес - ню, э - ту пес - ню, пе - сню.

пе - сню, э - ту пе - сню, э - ту пе - сню, э - ту пе - сню, э - ту пес - ню, э - ту пес - ню, пе - сню.

С на - ми пой, с на - ми пой! э - ту

С на-ми пой, с на - ми пой, с на-ми пой, с на-ми пой, с на-ми пой, с на-ми пой!

С на - ми пой, с на - ми пой!

С на - ми пой, с на - ми пой!

пе - сню, э - ту пе - сню, э - ту пе - сню, э - ту пе - сню, э - ту пес - ню, э - ту пес - ню, пе - сню.

С на - ми пой, с на - ми пой! пес - ню

С на-ми пой, с на - ми пой, с на-ми пой, с на-ми пой, с на-ми пой, с на-ми пой!

Початок канонів в кварту

Галя по садочку ходила

Не досить швидко

Га-ля по са - до-чку хо - ди - ла, ху-сто-чку бі-лень-ку згу-би-ла. Хо-дить по са-до-чку блу-

9

ка - є, Хус-точ-ку бі-лень-ку шу - ка - є. Не жу-ри-ся, Га-лю - сер-день-ко, Ми зна-йшли ху-

ди - ла, ху-сто-чку бі - лень-ку згу - би-ла. Хо-дить по са - до-чку блу - ка - є, Ху-сточ-ку бі-

17

сти - нку бі-лень - ку під ку - сточ-ком, під лис - точ - ком

лень - ку шу - ка - є. Не жу-ри-ся, Га-лю - сер-день - ко, Ми знай-шли ху-стин-ку бі-лень-ку.

1. Галя по садочку ходила,
Хусточку біленьку згубила.
Ходить по садочку блукає,
Хусточку біленьку шукає.
2. Не журися, Галю – серденько,
Ми знайдем хустинку біленьку
У садочку біля малини
Під зеленим листом малини.

Ку...

Как нам не веселиться

Музыка В. Моцарта
Русский текст В. Алемасовой

Как нам не ве - се - лить - ся, ког - да при - шла вес - на и серд - це
ра - ду - ет о - на! Как нам не ве - се - лить - ся, ког - да мы в дру - жбе
все жи - вем, звон - ким хо - ром пес - ни мы по - ем! Си - я - ет солн - це
яр - ко, вес - на цве - та - ми нас да - рит, на - ша пес - ня ве - се - ло зву - чит!

Марш-канон

Музыка і слова І.Суслова
Український текст Ю. Сердюка

В темпі маршу

Тіль - ки вар - то вий - ти за по - ріг — зра - зу
Толь - ко сто - ит вий - ти за по - рог — сра - зу
ма - нять ти - ся - чі до - ріг. Тре - ба ви - брать
ма - нят ты - ся - чи до - рог. На - до вы - брать
і по ній і - ти. Не збий - ся з пу - ті!
и по ней ид - ти. Не сбей - ся с пу - ті!

Вечерний канон

Музыка З. Борриси
Русский текст Я. Серпина

Мы лю - бим петь в ве - чер - ний час. Вос - хо - дит лу - на, о - за -
ря - я нас, и тре - пет - ных звезд го - лу - бой хо - ро - вод вмес - те с на - ми по - ет.

Echo Yobel

Німецький канон

1 Hatt' i di, Hatt' i di, Hatt' i di, ja du - li - ri - ja, Hab' i di, Hab' i

2 Hatt' i di, Hatt' i di, Hatt' i di, ja du - li - ri - ja, Hab' i di,

di, Hab' i di, ja du - li - ri - ja, Hab' i di!

Hab' i di, Hab' i di, ja du - li - ri - ja, Hab' i di!

Шкільний хор

Музика Г. Струве

Слова В. Вікторова

Український текст О. Пархоменка

Весело

mf

Раз у раз в свят-ко-вий час хор шкіль-ний скли - ка - є нас, хор шкіль -
И на празд - ник, и на сбор при - гла - ша - ет школь-ний хор, школь-ний

- ний, — то - ва - риш піс - ня, — по - руч з на - ми ти в пу - ті, ти, мов
хор, — то - ва - рищ пес - ня, пес-ня — спуг - ни - ца меч - ты, жить на

друг наш без - ко - рис - ний, по - ма - га - еш нам в жит - ті! Враз в свят -
све - те ин - те - рес - ней, ес - ли пес - ню лю - бишь ты! В празд - ник

- ко - вий час хор скли - ка - є нас, враз в свят - ко - вий час
и на сбор при - гла - ша - ет хор, в празд - ник и на сбор

хор скли - ка - є нас. Всіх хор скли - ка - є, хор скли-ка - є нас.
при - гла - ша - ет хор. Всех при - гла - ша - ет, при - гла - ша - ет хор.

Славим солнце*

Музыка М. Ипполитова-Иванова
Слова М. Павловой

Умеренно. Бодро

Здрав - ствуй, сол - ныш - ко, те - бя мы ны - не сла - вим, се -
- го - дня к хо - ру всей зем - ли мы го - лос свой при - ба - вим.

Здрав - ствуй, сол - ныш - ко, те - бя мы ны - не
Здрав - ствуй,
сла - вим, се - го - дня к хо - ру всей зем - ли мы
сол - ныш - ко, те - бя мы ны - не сла - вим, се -
го - лос свой при - ба - вим. Здрав - ствуй,
- го - дня к хо - ру всей зем - ли мы го - лос свой при -
сол - ныш - ко, те - бе по - ем!
- ба - вим, те - бе мы гимн по - ем!

rit.

* Тема из сочинения для смешанного хора «Гимн труду».

Эхо

Музыка Дж.-Б. Мартини
Слова К. Алемасовой

Умеренно

f 1 *p*

“А - у!” — зву - чит в ле - су. “А - у!” — зву - чит в ле - су. У -

2

- слы - шал я от - вет - ный зов, на го - лос тот бе - жать го -

- тов. Но смоолк - ло все во - круг. “А - у!” — кри - чу и

3

сно - ва слы - шу вдруг зву - чит в ле - су: “А -

- у!” — зву - чит в ле - су. Но то не го - лос дру - га,

нет. Лишь э - хо мне твер - дит в от - вет: “А - у!”

Канон*

Музыка Л. Бетховена

Умеренно *mf*

I
II
III

Про - шу вас всем хо - ром гам - му про - петь до ма - жор: *mf* Про -

Ку...
- шу вас всем хо - ром гам - му про - петь до ма - жор: *mf* Про -

Ку...
Ку...
- шу вас всем хо - ром гам - му про - петь до ма - жор: Про -

- шу вас всем хо - ром гам - му про - петь до ма - жор: Про -

Ку...
Ку...
- шу вас всем хо - ром гам - му про - петь до ма - жор: Про -

Ку...
Ку...
- шу вас всем хо - ром гам - му про - петь до ма - жор: *mf* Про -

Ку...
Ку...
- шу вас всем хо - ром гам - му про - петь до ма - жор: *mf* Про -

Для повторения

Для окончания

Ку...
Ку...
- шу вас всем хо - ром гам - му про - петь до ма - жор: *mf* Петь до ма - жор.

Про -

* Гаму можна виконувати на зручні голосні, склади «ку», «ко», «ду», сольфеджувати. Співати українською або російською мовою.

Співаймо всі разом,
Співаймо усі до-мажор.

Початок канонів в терцію

Веселі жабки

Музика і слова Ю. Литовка

Весело

C. I

На га - ля - ві дві ква - куш - ки по - стрі - ча - лись як под - руж - ки

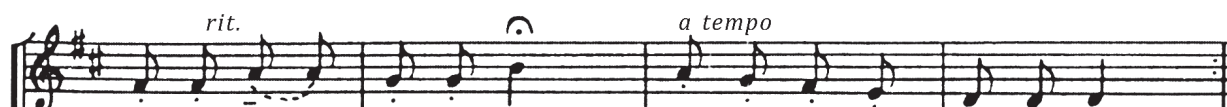
C. II

і до - мо - ви - лись: Ква - ква — по - тан - цю - ем го - па - ка,

rit. *a tempo*

і до - мо - ви - лись: Ква - ква — по - тан - цю - ем го - па - ка,

rit. *a tempo*

На галяві дві квакушки
Пострічались як подружки
І домовились: – Ква-ква –
Потанцюем гопака (2 р.)

На галяві дві квакушки
Пострічались як подружки:
– Ква-ква-ква, крок вперед –
Потанцюем менует (2 р.)

Лічилочка

Музика і слова Ю. Литовка

Помірно

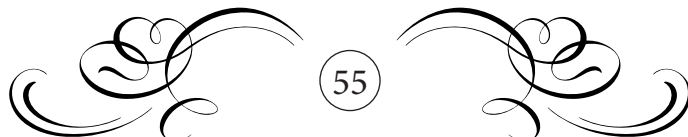
mf

Ку - ри, гу - си та ін - дич - ки на - клю -

Ку - ри, гу - си та ін

ва - ли - ся пше - нич - ки, за - ку - си - ли ле - бе - до - ю, по - бі -
 дич - ки на - клю - ва - ли - ся пше - нич - ки, за - ку - си - ли ле - бе -
 жа - ли за во - до - ю, по - бі - жа - ли за во - до - ю.
 до - ю по - бі - жа - ли за во - до - ю, за во - до - ю.

Правило співу!

Не поспішаючи

1 *f* 2
 Смир - но стої, спо - кой - но, ми хо - тим петь строй - но.
 3
 Чис - то, чет - ко пой всег - да, пес - ня за - зву - чит тог - да.

Дім

Музика і слова І. Суслова

Помірно

1 *mp*
 Ми дво - рі бу - ду - ем дім, бу - де ки - ця жи - ти в нім,
 2
 ву - са - тий жу - чок, цвір - кун і шпа - чок.

Хай станцює язичок*

Слова Н. Пікулевої

Пусть попляшет язычок*

Мелодия Е. Попляковой

Подвижно, четко

Чи-ки-чи-ки, чи-ки-чок, пусть по-пля-шет я - зы-чок! По- вто- ри- ка: цо-цо- цо,
Хлопки

Чи - ки- чи- ки, чи-ки - чок, пусть по-пля-шет я- зы- чок!
Хлопки

выш - ла цап - ля на крыль - цо.

По - вто - ри - ка: цо - цо - цо, выш - ла цап - ля на крыль-цо.

* Виконання цього канону буде більш цікавим, якщо застосувати для кожного куплету різні шумові або ударні інструменти. Текст налічує багато приголосних літер, що сприятиме одночасно **розвитку** як чіткої їх вимови, так і артикуляційного апарату диточок. Особливо у рухливому темпі.

1. Чики-чики, чики-чок,
Пусть попляшет язычок!
Повтори-ка: цо-цо-цо,
Вышла цапля на крыльцо.

2. Хлоп в ладоши! Жу-жу-жу,
Никому не расскажу!
Хлоп в ладоши! Ща-ща-ща,
Как ловили мы леща.

3. А поймали шесть ершат
И шестнадцать лягушат.
Хлоп в ладоши! Чу-чу-чу,
Я молчу, молчу, молчу!

4. Чики-чики, чики-чок,
Не стесняйся, язычок,
Не пугайся, не ленись,
Повтори — не ошибись.

1. Чікі-чікі, чікі-чок,
Хай станцює язичок!
Повтори-ка: нок-нок-нок,
Вийшла чапля на ганок.

2. Ляск в долоні! Жу-жу-жу,
Я нікому не скажу!
Ляск в долоні! Ща-ща-ща,
Як ловили ми ляща.

3. А спіймали шість йоршат
І шістнадцять жабенят.
Ляск в долоні! Чу-чу-чу,
Я мовчу, мовчу, мовчу!

4. Чики-чики, чики-чок,
Не соромся, язичок,
Не лякайся, не лінись,
Повтори — не помились.

Дождик

Слова Н. Пикулевой

Подвижно, непринхотливо

— Где ты, дож-дик, по-бы-вал? Что ты, дож-дик, по-ли-вал? — По-бы-вал в са - ду,
— Где ты, дож-дик, по-бы-вал? Что ты, дож-дик, по-ли-вал?

по - лил я - го - ду! — А ка - ку - ю я - го - ду ты по-лил в са - ду?
— По-бы-вал в са - ду, по - лил я - го - ду! — А ка - ку - ю я - го - ду

— И клуб-ни-ку, и ма-ли-ну, и смо - ро - ди - ну! — А кры-жов-ник ты по-лил?
ты по - лил в са - ду? — И клуб-ни-ку, и ма-ли-ну, и смо - ро - ди - ну!

— Не по-лил, за - был... — Так вер-нись на-зад, да по-лей весь сад!
— А кры-жов-ник ты по-лил? — Не по-лил, за-был... — Так вер-нись на-зад, да по-лей весь сад!

— Где ты, дождик, побывал?
Что ты, дождик, поливал?
— Побывал в саду,
Полил я-го-ду!

— А какую ягоду
Ты полил в саду?
— И клубнику, и малину,
И смородину!

— А крыжовник ты полил?
— Не полил, забыл...
— Так вернись назад
Да полей весь сад!

— Де ти, дощик, побував?
Що ти, дощик, поливав?
— Побував в саду,
Полив ягоду!

— А якую ягоду
Ти полив в саду?
— Полуницю і малину,
І смородину!

— А крижовник ти полив?
— Не полив, забув...
— Повернись назад
Та полий весь сад!

Утро

Французская народная песня

Не спеша

Музыкальная партитура для песни 'Утро'. Она состоит из трех строк нот на пятилинейных скрипичных станах. Первая строка начинается с динамического обозначения *mf* и цифрой '1' в квадратике. Вторая строка имеет цифру '2' в квадратике. Третья строка имеет цифру '3' в квадратике. Четвертая строка имеет цифру '4' в квадратике. Под нотами расположены русские слова: Ут - ром ра - но над по - ля - ми слы - шен; звон, слы - шен звон, про - сы - пай - тесь, лю - ди, ко - ло - кол всех бу - дит. Бим, бом, бом! Бим, бом, бом!

Веселый пастушок

Музыка Ю. Литовко

Слова народные

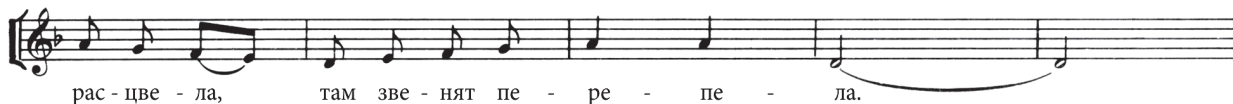
Не швидко

Музыкальная партитура для песни 'Веселый пастушок'. Она состоит из трех систем нот. Первая система имеет две ступени: C. I и C. II. Динамическое обозначение *mf* встречается в начале первой системы и в начале второй системы. Под нотами расположены русские слова: Наш ве - се - лый пас - ту - шок за - иг - рал с ут - ра в ро - жок: ту - ру - ру - ру, ту - ру - за - иг - рал с ут - ра, с ут - ра в ро - жок. ту - ру - ру, за - иг - рал с ут - ра в ро - жок.

Хорошо на берегу

Музыка А. Ушкарева

Умеренно скоро

Я на речку побегу,
Отдохну на берегу.
Там ромашка расцвела,
Там звенят перепела.

У обрыва дуб высокий,
Рыба плещется в осоке,
Мотыльков веселый рой
Бойко вьется над травой.

А кузнечик маленький
Бьет по наковаленке,
Целый день звенит, кует,
Словно песенку поет...

Лічилка

Музика Г. Струве
Український текст П. Засенка

Швидко

1 Мі-сяць над став-ком по-вис, за-ди - вив-ся він у - низ,
2 Мі-сяць над став-ком по-вис, за-ди-
за-ди - вив - ся, на - хи - лив - ся і ку -
вив-ся він у - низ, за-ди - вив - ся, на - хи - лив - ся
дись у - раз по - дів - ся. Мо-же, хмар-ку об-ма - нув,
і ку- дись у - раз по - дів - ся. Мо-же, хмар-ку об-ма -
на-че в річ-ці по-то- нув, і то- не- сень-ким хвос-
нув, на-че в річ-ці по-то- нув,
том драж-нить ри-бок під мос - том.
і то- не-сень- ким хвос - том драж-нить ри - бок під мос - том.

Інтервал секунда, який зустрічається впродовж виконання канону, потребує особливої уваги відносно чистоти його звучання.

Щебетала пташечка

Музика М. Гайворонського

Слова народні

Ще-бе-та-ла пта - шеч-ка під ві-ко-неч-ком, спо-ді-ва-лась

Ще-бе-та-ла пта - шеч-ка під ві-ко-неч-ком,

пта - шеч - ка вес-ни з со-неч-ком. Ще-бе-та-ла пта - шеч-ка, би - лась криль -

6 спо-ді - ва-лась пта - шеч-ка вес-ни з со-неч-ком. Ще-бе-та-ла пта - шеч - ка,

12 ця - ми, ко-ли-ха-ла пта - шеч-ка ти - хо гіль - ця - ми.

би - лась криль-ця - ми, ко - ли-ха - ла пта - шеч-ка ти - хо гіль - ця - ми.

Соловей

Музыка И. Брамса

Умеренно

tr

1 2

Кто так по - ет хо - ро - шо в си - ней дым - ке ве -

3

- сен - них но - чей? Чей э - то го - лос чу -

4

- дес - ный? Э - то по - ет со - ло - вей.

Пташиний хор

Музыка З. Кодая
Український текст В. Коломієць

Весело

Ра - діс - но сон - це слав - лять пти - ці, хор їх у - ро -
Ра - дост - но солн - це сла - вят пти - цы, зво - нок их тор -
-чи - сто - лун - кий. Слу - ха - е спів і ве - се -
-жествен - ний хор. Слу - ша - ет их и ве - се -
-лить - ся на - віть бір по - хму - рий, ста - рий.
-лит - ся да - же ста - рий сум - рач - ний бор.
Тьох, чив, тьох, чив - ну вже й гарний
Фью, чив, фью, чив - до че - го же
цей жи - вий мо - тив! Тьох, чи - рив, чи - ри,
тот на - пев кра - сив! Фью, чи - рив, чи - ри,
чив! Див - ний спів!
чив! Да, кра - сив!

Жовті мишата

Музика Г. Струве

Слова В. Орлова, український текст Ю. Сердюка

Не поспішаючи
Не спеша

1 2 3

mp

За вік - ном ві - те - рець ве - се - лить - ся, то під -
За ок - ном ве - те - рок ве - се - лит - ся, то по -

- стри - бу - є, то за - ча - їть - ся. І лис - точ - ки бі - жать по до -
- пры - га - єт, то при - та - ит - ся. И лис - точ - ки бе - гут по до -

- ріж - ці, на - че жов - ті ми - ша - та від кіш - ки.
- рож - ке, слов - но жел - ты - е мыш - ки от кош - ки.

Хитра мишка

Музика В. Корзіна

Слова В. Поспалеевой, український текст Л. Компанійця

Рухливо
Подвижно

C. I

mf

Я - кось за - хо - ва - ла баб - ця у ку - ток
Спря - та - ла од - наж - ды баб - ка в у - го - лок

C. II

mf

Я - кось за - хо - ва - ла баб - ця у ку -
Спря - та - ла од - наж - ды баб - ка в у - го -

з доб - ри - ми го - рі - ха - ми шкі - ря - ний мі - шок.
с креп - ки - ми о - ре - ха - ми ко - жа - ний ме - шок.

- ток з доб - ри - ми го - рі - ха - ми шкі - ря - ний мі -
- лок с креп - ки - ми о - ре - ха - ми ко - жа - ний ме -

C. I

Та в миш - ку про - гриз - ла сприт - на миш - ка дір - ку —
Но про - грыз - ла мыш - ка в том меш - ке про - ре - ху

C. II

- шок. Та в миш - ку про - гриз - ла сприт - на миш - ка
- шок. Но про - грыз - ла мыш - ка в том меш - ке про -

A.

Та в миш - ку про - гриз - ла
Но про - грыз - ла мыш - ка

і да - вай тя - га - ти по го - ріш - ку в нір - ку.
и тас - кать пу - сти - лась в нор-ку по о - ре - ху.

дір - ку — і да - вай тя - га - ти по го - ріш - ку
- ре - ху и тас - кать пу - сти - лась в нор - ку по о -

сприт - на миш - ка дір - ку — і да - вай тя - га - ти
в том меш - ке про - ре - ху и тас - кать пу - сти - лась

1, 2 Не спо - чи - ла миш - ка - ра - ла!
А ког - да по горст - ке лап - ки!

3

в нір - ку. Не спо - чи - ла лап-ки по - ти - ра - ла!
- ре - ху. А ког - да по по - ти - ра - ла лап - ки!

по го-ріш-ку в нір - ку. в нір - ці лап-ки по - ти - ра - ла!
в нор - ку по о - ре - ху. в нор - ке по - ти - ра - ла лап - ки!

Якось заховала
Бабця у куток
З добрими горіхами
Шкіряний мішок.

Та в мішку прогризла
Спритна мишка дірку —
І давай тягати
По горішку в нірку.

Не спочила мишка
Навіть на хвилинку:
Став мішок бабусин
Легший за пушинку.

А тоді і зовсім
Стиснувся, як ганчірка...
І стара бабуса
Затужила гірко.

За мішком бабуся
Довго шкодувала...
Ну, а мишка в нірці
Лапки потирала.

Спрятала однажды
Бабка в уголок
С крепкими орехами
Кожаний мешок.

Но прогрызла мышка
В том мешке прореху
И таскать пустилась
В норку по ореху.

А когда — по горстке
В каждой — штук по десять:
Стал мешок тяжелый
Меньше пуха весить.

А затем и вовсе
Сжался, словно тряпка...
Ох, и огорчилась
Этим делом бабка.

Целый год орехов
Было жалко бабке...
Ну, а мышка в норке
Потирала лапки!

На полях

Музика Ф. Шуберта
Український текст В. Мордяна

Пожвавлено

V

Voice

Сьо-год- ні ра - но вста- ли всі, ще по- ки тра- ви у ро- сі. Сі- я- є сон- це

Voice

сьо- год- ні ра- но

6

V

Voice

вид- но- круг, же де ко- са- рів зе- ле- ний луг. Ви- хо- дять лю- ди

Voice

вста- ли всі, ще по- ки тра- ви у ро- сі. Сі- я- є сон- це

10

V

Voice

на по- ля, во- ло- го- ю ди- ха- є вся зем- ля

Voice

вид - но- круг, же де ко - са - рів зе - ле - ний луг.

Музыканты

Немецкая народная песня

В темпе вальса

mf

1

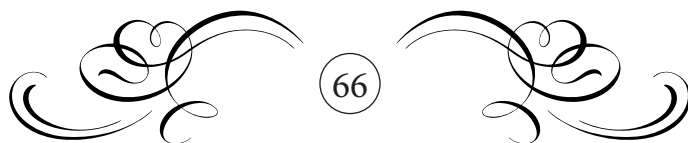
Пусть бу - дет вью - га бу - ря иль гром.

2

но му - зы - кан - там, но му - зы - кан - там.

Для повторения

но му - зы - кан - там все ни - по - чем!

Веселий дуда

Музика і слова В. Симбірського

Жив- був на сві- ті ве- се- лий ду- да.
Жил- был в де- рев- не ве- се- лый ду- да.

Візь- ме со- пі- лоч- ку - зник - не ну - да. Піс-ню він
Пес- ню на дуд- ке и- грал он всег- да. Он и-грал

Жив- був на сві- ті ве- се- лий ду- да.
Жил- был в де- рев- не ве- се- лый ду- да.

гра- є завжди ту са- му, хто ї- ї зна- є — спі- вай- те з на- ми про те, як
пес- ню од-ну и ту же, мы мо-жем то- же сыграть не ху- же о том, как

Візь- ме со- пі- лоч- ку — зник- не ну- да.
Пес- ню на дуд- ке иг- рал он всег- да.

Жив- був на сві- ті ве- се- лий ду- да.
Жил- был в де- рев- не ве- се- лый ду- да. *Fine*

жив- був на сві- ті ве- се- лий ду- да.
жил- был в де- рев- не ве- се- лый ду- да.

Жив - був на сві- ті ве- се- лий ду- да, на со - піл - ці
Жил - был в де- рев- не ве- се- лый ду- да, он иг - рал на

гра - є піс - ню завж-ди ту са - му, піс - ню завж-ди ту
дуд - ке пес - ню од - ну и ту же, пес - ню од - ну и

Піс - ню завж-ди ту са - му, піс - ню завж-ди ту са - му,
Пес - ню од - ну и ту же, пес - ню од - ну и ту же,

Про те, як
О том, как

са - му, ви спі - вай - те зна - ми, спі-вай-те зна - ми!
ту же, мы мо - жем не ху - же, сы-грать не ху - же!

піс - ню, хто ї - ї зна - є — спі-вай-те зна - ми!
пес - ню мы мо-жем то - же сы-грать не ху - же!

Кто сеет радость

Музыка Ф. Кулау

Живо

mf 1

Кто се - ет ра - дость, тот мил от ду -

- ши, и скря - га пред ним не счи - та - ет гро -

2

- ши. Е - го все ждут, как

бра - та, в двор - цах и у - бо - гих

ха - тах, е - го са - жа - ют за сто -

- лом, е - го са - жа - ют за сто - лом...

Початок канонів в секунду

Полотно

Українська народна пісня-гра

Уклала Н. Манько

1

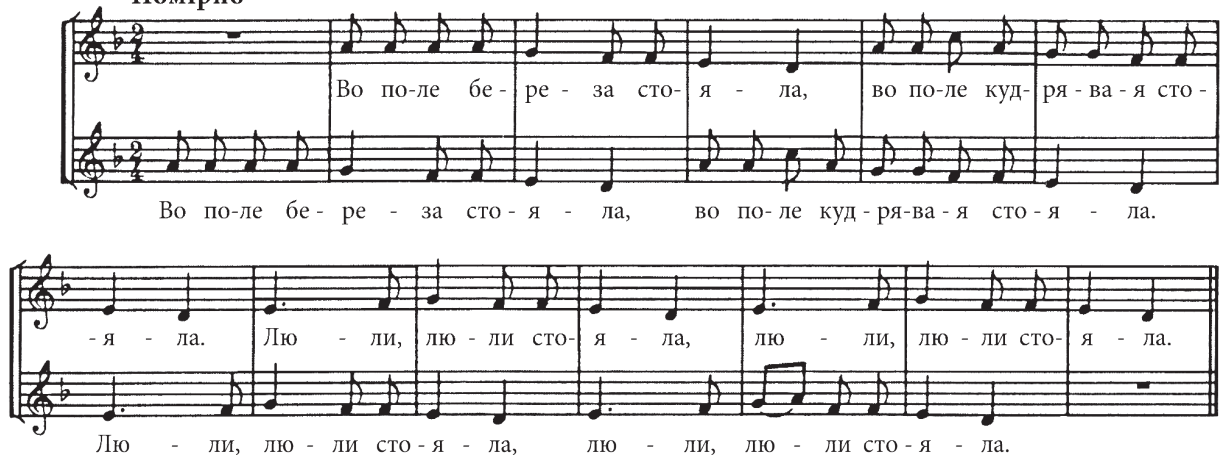

А хто хо - че по - лот - но ма - ти,
то нам тре - ба нит - ки пряс - ти,
А хто хо - че по - лот - но ма - ти,
то нам тре - ба нит - ки пряс - ти.
то нам тре - ба нит - ки пряс - ти.
то нам тре - ба нит - ки пряс - ти.

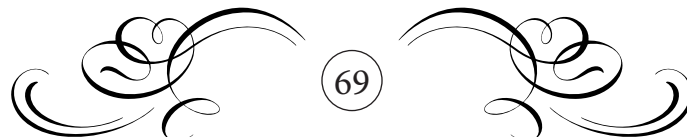
Во поле березка стояла

Русская народная песня

Помірно

Во по-ле бе-ре-за сто-я-ла, во по-ле куд-ря-ва-я сто-я-ла.
Во по-ле бе-ре-за сто-я-ла, во по-ле куд-ря-ва-я сто-я-ла.
-я-ла. Лю-ли, лю-ли сто-я-ла, лю-ли, лю-ли сто-я-ла.
Лю-ли, лю-ли сто-я-ла, лю-ли, лю-ли сто-я-ла.

Lacrimoso

Музыка В. А. Моцарт

Adagio

C. I *p* La - cri - mo - so son i -

C. I - o, la - cri - mo - so, la - cri - mo - so son i -

C. II *p* La - cri - mo - so son i -

C. I - o; per - du - to, per - du - to l'i - dol mi -

C. II - o; la - cri - mo - so, la - cri - mo - so son i -

A. I *p* La - cri - mo - so son i -

C. I - o. La - cri - mo - so son i - o.

C. II - o; per - du - to, per - du - to l'i - dol mi - o.

A. I - o, la - cri - mo - so, la - cri - mo - so son i - o.

A. II *p* La - cri - mo - so son i - o.

Початок канонів в септіму

Лягушки

Слова и музыка Н. Шереметьевой

1

Да - же в по - го - жий и сол - неч - ный день

2

ква - кать ля - гуш - кам, как вид - но, не лень:

Ква...

Что посеешь, то пожнешь

Музыка О. Павлюченко

Allegretto (♩ = 126)
Канон в септиму

C. *mf* Что по - се - ешь, то по - жнешь; что по - жнешь, то

A. *mf* Что по - се - ешь, то по - жнешь; что по -

Канон в кварту

и смо - ло - тишь, и смо - ло - тишь. Что по -

- жнешь, то и смо - ло - тишь, и смо - ло - тишь.

- се - ешь, что по - се - ешь, то по - жнешь, по - жнешь, по - жнешь;

p Что по - се - ешь, что по - се - ешь, то по - жнешь, по - жнешь, по -

p Что по - жнешь, то и смо - ло - тишь, что смо - ло - тишь, то и сме - лешь,

- жнешь; что по - жнешь, то и смо - ло - тишь, что смо - ло - тишь, то и сме - лешь, то и сме - лешь,

то и сме-лешь, то и сме-лешь, то и сме - лешь. Что...

то и сме - лешь, то и сме - лешь. Что по-жнешь, то

Что по-жнешь, то и смо-ло-тишь, что смо-ло-тишь, то и сме-лешь, то и сме-лешь, то и сме-лешь.

и смо-ло-тишь, что смо-ло-тишь,

f То и сме - лешь, что смо - ло - тишь, а что сме-лешь,

Что смо - ло - тишь, то и сме-лешь, а что сме-лешь,

f а что сме-лешь, а что сме-лешь, а что сме - лешь, то и съешь!

f

Заклучение

Рак

Музыка А. Ушкарева
Слова Г. Ладонщикова

1
Ви - юль - ский день у - са - тый рак у - ста - ло

2
Ви - юль - ский день у - са - тый

3
Ви - юль - ский

4

V

сбро - сил тес - ный фрак. Ви - юль - ский день у - са - тый
 рак у - ста - ло сбро - сил тес - ный фрак. Ви - юль - ский
 день у - са - тый рак у - ста - ло сбро - сил тес - ный
 Ви - юль - ский день у - са - тый рак у - ста - ло

Для окончания

рак у - ста - ло сбро - сил тес - ный фрак. Ви - юль - ский
 день у - са - тый рак у - ста - ло сбро - сил те - сный
 фрак. Ви - юль - ский день у - са - тый рак у - ста - ло
 сбро - сил тес - ный фрак. Ви - юль - ский день у - са - тый

день у - са - тый рак у - ста - ло сбро - сил тес - ный фрак.
 фрак. Ви - юль - ский день у - са - тый рак, тес - ный фрак.
 сбро - сил тес - ный фрак. Ви - юль - ский день тес - ный фрак.
 рак у - ста - ло сбро - сил тес - ный фрак.

Майская песня

Музыка неизвестного
немецкого композитора XVII века

Умеренно

mf

Вы - со - кий май - ский не - бо - свод про -

Вы - со - кий май - ский

mf

Detailed description: This system contains the first two staves of the musical score. The top staff is the vocal line, and the bottom staff is the piano accompaniment. The music is in 4/4 time and B-flat major. The vocal line begins with the lyrics 'Вы - со - кий май - ский' and continues with 'не - бо - свод про -'. The piano accompaniment consists of chords and simple melodic lines. A repeat sign is present at the end of the first phrase.

- зра - чен и глу - бок, и каж - дый куст во -

не - бо - свод про - зра - чен и глу - бок, и

Detailed description: This system contains the third and fourth staves. The vocal line continues with '- зра - чен и глу - бок, и каж - дый куст во -' and then '- бо - свод про - зра - чен и глу - бок, и'. The piano accompaniment continues with chords and melodic lines.

- круг по - ет, и каж - дый ру - че - ек.

каж - дый куст во - круг по - ет, и каж - дый ру - че -

Detailed description: This system contains the fifth and sixth staves. The vocal line continues with '- круг по - ет, и каж - дый ру - че - ек.' and then 'каж - дый куст во - круг по - ет, и каж - дый ру - че -'. The piano accompaniment continues with chords and melodic lines.

По всей зем - ле из кра - я в край и

- ек. По всей зем - ле из

- дет цве - ту - щий май! По

кра - я в край и - дет цве - ту - щий май!

всей зем - ле из кра - я в край и - дет цве - ту - щий

По всей зем - ле из кра - я в край и

Для повторения

май! Вы - со - кий майс - кий // май!

Для окончания

- дет цве - ту - щий май! Вы - // - дет цве - ту - щий май!

Використана література

1. 100 канонів. В. Абелян, В. Попов. — М., «Музыка», 1969.
2. Система детского музыкального воспитания Карла Орфа. — Ленинград, «Музыка», 1970.
3. Литовко Ю. Каноны для детского хора без сопровождения. — М., «Музыка», 1976.
4. Бриллиант В. С., Палкін В. П. Вокальні вправи для самодіяльного хору. — К., «Музична Україна», 1978.
5. Струве Г. Каноны для детского хора. — М., «Музыка», 2001.
6. Поплякова Е. Игровые каноны на уроках музыки. — М., «Владос», 2002.
7. Карпович Є., Карпович С., Малько Н., Слобода Г. 55 творів для дитячого хору, написаних у формі канону. — Львів, «Рус», 2010.

Зміст

Розділ І.

Методичний аспект роботи над

канонами 3

Колискова братіку. Слова Г. Ладонищикова,
мелодія Є. Поплякової..... 7

Киця і ложка. Слова В. Татарінова, мелодія
Є. Поплякової..... 8

Початок канонів в приму

Ладушки 11

Сонечко..... 11

Морозна ніч. Музика В. Анцева, слова
А. Нікітіна..... 11

Дощик. Естонська народна пісня 12

Букварь. Грузинська народна мелодія..... 12

Бабка. Грузинська народна мелодія 13

Тирольський канон. Музика
И. Штайрмарка..... 13

Над річкою бережком. Українська народна
пісня, обробка М. Леонтовича 14

З базару. Музика Г. Струве, слова В. Орлова,
український текст П. Засенка 14

Швидкий кінь 15

Дорожній канон. Музика і слова
Ю. Литовка 15

Дідок-шкідник. Слова Н. Пікулевої..... 16

Годинникар. Музика Р. Бойка, слова В. Вікто-
рова, український текст Ю. Сердюка 17

Не забудь цих слів. Музика Й. Гайдна,
український текст В. Моруги 18

Потяг. Музика С. Монюшка..... 18

Песню звонкую поем. Музика Антонио
Сальєри, російський текст Э. Яблонева..... 19

На золотом крыльце сидели. Слова народные. 21

Початок канонів в октаву

Іде коза. Музика К. Стеценка,
слова народні 22

Ранок. Музика М. Гайворонського..... 22

Зяблик. Музика М. Гайворонського..... 22

Чорногуз. Музика Б. Фільц, слова В. Лучука 23

Пісенька. Музика невідомого автора 23

Ах ты, реченька. Музика Ю. Литовко, слова
народные..... 24

Музыкальный разговор. Музика
О. Мандичевского, текст Л. Дербенева 24

Гори. Музика Й. Гайдна, український текст
В. Моруги, російський текст Г. Андреевої 25

Canon is swing..... 25

Вечный канон 26

Камертон. Норвезька народна пісня,
український текст Є. Доламана, російський
текст Я. Серпіна..... 27

Початок канонів в сексту

Лю-ли, лю-ли, лю-ли 29

Много песен мы споем. Венгерская народная
песня, русский текст Н. Найденовой 29

Колокольцы. Слова и музыка Ю. Литовко 30

Моется цапля. Венгерская народная песня 30

Пастушья. Французская народная песня,
текст Т. Сикорской..... 31

Всі до столу. Музика В. Рейна, текст
М. Тарлинської 31

Солнце гаснет. Музыка Анцева..... 31

Канон. Музыка Ф. Кулау 32

Ой за гаєм, гаєм. Українська народна пісня 32

Ой під горою, під перевозом. Українська
народна пісня, обробка А. Верещагіної..... 33

Где кукушечка бывала. Чешская народная
песня 34

Летняя песенка. Английский канон XIV в., рус-
ский текст М. Тарлинской 34

Початок канонів в квінту

Журавель. Музыка Ю. Литовка, слова
народні 35

Вечер. Музыка М. Преториуса, слова
И. Панченко 35

Кофе..... 36

У меня ль во садочке. Русская народная
песня 36

Грай, сопілко..... 37

Канон. Невідомий автор..... 38

Жук-жученко. Музыка Б. Фільц, слова
В. Лучука..... 39

Воды ручья. Музыка Гайес 40

Не сподобався пиріг. Слова Н. Шилова,
мелодія Є. Поплякової..... 41

Плясовая. Венгерская народная песня,
русский текст Н. Найденовой 42

Рак. Музыка А. Ушкарєва, слова
Г. Ладонищикова 43

Смех не всегда... Музыка С. Павлюченко..... 45

С нами пой. Людвиг ван Бетховен, русский
текст М. Павловой 47

Початок канонів в кварту

Галя по садочку ходила 49

Как нам не веселиться. Музыка В. Моцарта,
русский текст В. Алемасовой 50

Марш-канон. Музыка і слова І.Суслова,
український текст Ю. Сердюка..... 50

Вечерний канон. Музыка З. Борриса, русский
текст Я. Серпина 50

Echo Yobel. Німецький канон 51

Шкільний хор. Музыка Г. Струве, слова
В. Вікторова, український текст

О. Пархоменка..... 51

Славим солнце. Музыка М. Ипполитова-
Иванова, слова М. Павловой 52

Эхо. Музыка Дж.-Б. Мартини, слова
К. Алемасовой..... 53

Канон. Музыка Л. Бетховена.....	54
Початок канонів в терцію	
Веселі жабки. Музыка і слова Ю. Литовка.....	55
Лічилочка. Музыка і слова Ю. Литовка.....	55
Правило співу!.....	56
Дім. Музыка і слова І. Сулова.....	56
Хай станцює язичок. Слова Н. Пікулевої, мелодія Є. Поплякової.....	57
Дождик. Слова Н. Пікулевої, мелодія Є. Поплякової.....	58
Утро. Французская народная песня.....	59
Веселый пастушок. Музыка Ю. Литовко, слова народные.....	59
Хорошо на берегу. Музыка А. Ушкарева.....	60
Лічилка. Музыка Г. Струве, український текст П. Засенка.....	61
Щебетала пташечка. Музыка М. Гайворонського, слова народні.....	62
Соловей. Музыка И. Брамса.....	62
Пташиний хор. Музыка З. Кодая, український текст В. Коломієць.....	63
Жовті мишата. Музыка Г. Струве, слова В. Орлова, український текст Ю. Сердюка.....	64
Хитра мишка. Музыка В. Корзіна, слова В. По- спалеєвой, український текст Л. Компанійця..	64
На полях. Музыка Ф. Шуберта, український текст В. Морданя.....	66
Музыканты. Немецкая народная песня.....	66
Веселий дуда. Музыка і слова В. Сибірського.....	67
Кто сеет радость. Музыка Ф. Кулау.....	68
Початок канонів в секунду	
Полотно. Українська народна пісня-гра, уклала Н. Манько.....	69
Во поле березка стояла. Русская народная песня.....	69
Lacrimoso. Музыка В. А. Моцарт.....	70
Початок канонів в септіму	
Лягушки. Слова и музыка Н. Шереметьевой...	71
Что посеешь, то пожнешь. Музыка О. Павлюченко.....	71
Рак. Музыка А. Ушкарева, слова Г. Ладонищикова.....	72
Майская песня. Музыка неизвестного немецкого композитора XVII века.....	74
Розділ II	
Приклади різновидів канонів	76
Ослик. Слова народные.....	78

А воробушек по улице идет. Слова народные.....	80
Елизар. Слова народные.....	81
Морковка. Слова А. Середы.....	82
Старый король. Стихи в переводе с английского И. Родина.....	84
Шла веселая собака. Слова Н. Пикулевої.....	86
Тише, мыши. Слова народные.....	89
Бабочка. Слова народные.....	90
Розділ III	
Моделі різних видів канонів.....	94
Славимо мир. Анонім (XVII–XVIII ст.).....	94
Славимо дружбу. Музыка Г. Струве, український текст Л. Компанійця.....	95
Сонце, хлопчик і обруч. Музыка Б. Фільц, вірші Д. Павличка.....	97
Alleluia. William Boyco, arranged by Mr. Werner Icking.....	101
Per Crucem (canon). Musica Jacques Berthier.....	103
Веселый самовар. Музыка А. Ушкарева, текст Г. Ладонищикова.....	104
Ласточка. Музыка Б. Мартини, русский текст Б. Карандасова.....	106
Курочка ряба. Сказка. Этюд в форме канона. Музыка С. Павлюченка.....	107
Заблукало літо. Музыка В. Корзіна, український текст В. Моруги.....	111
Славим солнце. Обработка для детского хора Вл. Соколова, слова М. Павловой.....	113
Канон. Музыка Л. Керубини, русский текст К. Алемасовой.....	115
Канон. И. Брамс, русский текст Ю. Хазанова.....	116
Ты так прекрасен, мир. Музыка Г. Ф. Телемана, русский текст Б. Карандасова и Э. Яблонева.....	117
Джазовий канон. Музыка У. П'єро.....	119
Пой в стиле свинг. Музыка и слова Л. Майерхофера.....	121
Давайте петь в стиле свинг. Музыка и слова Л. Майерхофера.....	122
Деревенский оркестр. Музыка и слова В. Арико Жуниора.....	123
Музыка – моя жизнь. Обработка Э. Батлера.....	125
Канон. Музыка Д. Букстехуде.....	128
Канон из сюиты «Рождественские гимны». Музыка Б. Бриттена, русский текст Б. Дубровина.....	130
Використана література.....	137

Навчальне видання

**Автор методичного забезпечення та упорядкування нотного матеріалу
ЗЕЛЕНЕЦЬКА Ірина Олександрівна**

КАНОНИ ТА ЇХ РІЗНОВИДИ У РОБОТІ З ДІТЬМИ РІЗНОГО ВІКУ

Навчально-методичний посібник

Підписано до друку 19.06.2020. Формат 60x84/8.
Папір офсетний. Ум. друк. арк. 16,27. Зам. № 1342.

ФОП Сисин О.В. Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції від 27.11.2006 р. Серія ДК №2699.
32300, Хмельницька обл., м. Кам'янець-Подільський, вул. Князів Коріатовичів, 9а.
Тел.: 0984253404, 0501931724, 0673808375; e-mail: abetka2017@ukr.net, <http://abetka.in.ua>